

BONA PAU

PRENSA
CORTINA

Núm. 470 - Any XL

MONTUÏRI

ABRIL 1992

Qual vigia permanent, el molí de Can Vermell, fa vuitanta anys custodiava la Plaça de Ses Tres Creus

L'any 1831 el Governador retocà els pressuposts de l'Ajuntament

Llegim a la premsa diària com molts d'ajuntaments han de reduir els seus pressuposts ja que no es poden endeutar més del que hi estan. Els nombrosos serveis que avui ofereixen (especialment en anys electorals) obliguen a pujar els impostos, que són sempre mal vistos pels potencials electors. Fa anys, aquesta situació no es donava, ja que era el governador qui retocava els pressuposts de l'ajuntament:

"Habiendo pasado a la Contaduría de Propios para su examen el presupuesto de esa villa formado de los gastos del presente año, me manifiesta el Sr. Contador lo que sigue:

Visto el antecedente presupuesto del Ayuntamiento de Montuiri presentado para su aprobación y reparto de 1831, me parece deberían excluirse las 12 libras del alquiler de la casa que abita (sic) el Boticario por no ser de reglamento, pero conceptuo este gasto inútil siempre que por este medio se consiga tener botica en el pueblo.

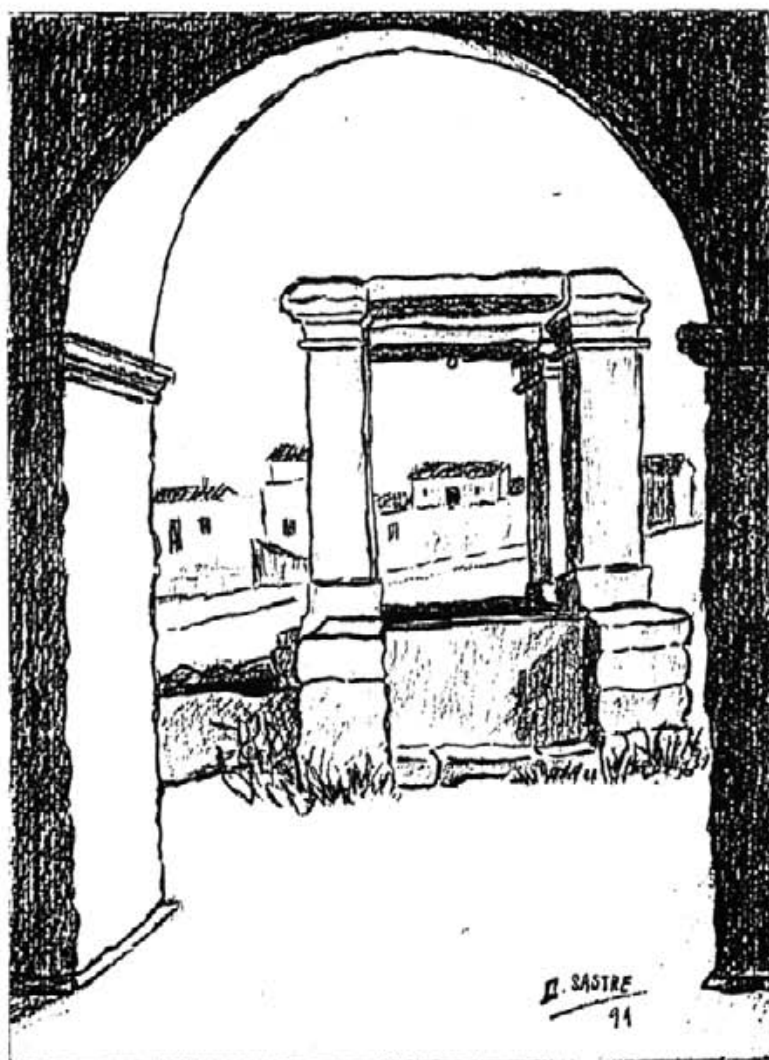
Deberán ser excluidas las 22 libras para el cuidado del reloj y tocar la queda pues esto podrá ser obligación del sache.

Las 13 libras que se continúan para cera para las procesiones es una cantidad muy excesiva y para lo mismo deberá detallarse y acreditarse este gasto para la rendición de cuentas igualmente que el de fiestas por el clero que debas hacer constar lo que sea de culto puramente divino i no en otro fin alguno.

Las 20 libras para el que cuida la casa posada, es una partida muy innecesaria y debe excluirse por ser cosa correspondiente al Ministro Sache.

Las 18 libras que se pagan al escribano deben ser baja pues la obligación de este es anexa al Secretario del Ayuntamiento por lo que debe excluirse tal cantidad del mismo modo que las 12 libras del custor de la Casa Consistorial pues las expresadas razones militan para el sache que deberá cuidarla.

En cuanto a las 64 libras del Sindicat no más es admisible lo que sea absolutamente preciso a cubrir sus censos y demás atenciones pues para éstas considero suficientes diez y seis libras.

(Dibuix de Catalina Sastre)

Fa 160 anys, Es Pou del Rei ja estava construït

... Por último, en lugar de las 350 libras para gastos extraordinarios podrían presupuestarse cien libras que concede el Reglamento: 16 libras para los de Escritorio, para Veredas 12 libras y 30 libras para subministros a presos en la inteligencia que en cuanto a comisiones nunca tienen estas lugar sino en uno u otro caso extraordinario y singular... y por lo que hace a caminos deberá expresar el Ayuntamiento el paraje que intente recomponer, su extensión en varas castellanas y su coste según cálculo aproximado para con estos datos poner la obra a pública subasta y rematarla al más ventajoso postor sin que pueda tener parte en ella ningún individuo del Ayuntamiento ni su Secretario.

De modo que deducidas las anteriores bajas de las mil doscientas treinta y

una libras cuatro sueldos y seis dineros restan para repartir en el presente año 1831 mil ciento noventa libras y quince sueldos y seis dineros, comprendido en esta partida el salario del guarda marítima (1) o repartimiento de la Derrama, cuya cantidad deberá invertirse en los demás objetos que no quedan excluidos.

Y conforme con el inserto dictamen lo traslado a V. para que se arregle a él en la formación del repartimiento y cuenta a Propios y Arbitrios dándome aviso del recibo de esta para los efectos convenientes.- Dios guarde a V. m. años. Palma 19 de Febrero de 1831. (Firmado) Santiago Gómez de Negrete".

Guillem Mas Miralles

(1) Els ajuntaments es veien obligats a pagar la vigilància costanera en temps de guerra o d'epidèmies.

El nou casal

Ja es pot dir, sense por a equivocar-se, que l'Associació de Premsa Forana de Mallorca ha arribat a la majoria d'edat. Una afirmació que té tota la força i envergadura que li proporcionen els dotze anys d'existència, haver assolit el nombre de cinquanta publicacions i tenir des d'ara casa pròpia.

Era el 23 de febrer de 1980 quan en el local del setmanari "Dijous" d'Inca, una junta promotora en representació de 14 revistes de la part forana de Mallorca procedia a l'aprovació d'uns estatuts, el quals, a partir d'aquell moment haurien de donar personalitat jurídica a la naixent associació "encarregada de la representació, gestió i defensa dels interessos comuns de les publicacions periòdiques radicades a la part forana de l'illa de Mallorca".

I ara, dotze anys després, quan ja l'entitat ha pres més força i és de cada dia més tenguda en compte pels diferents estaments polítics, socials i religiosos, tant de caràcter regional com local, aquesta Associació de Premsa Forana de Mallorca pot reafirmar la seva essència i, de cara al futur, disposar d'una llar que l'encobeirà. Els seus membres no hauran d'anar més de manlleves perquè es podran allotjar dins ca seva. Un edifici que fa poc més d'un any fou comprat i ara, després d'esser quasi totalment remodelat, està en condicions de poder satisfer les ambicions dels més exigents. La gran hemeroteca, l'espaiós saló d'actes, la secretaria, el vestíbul, el pati interior, la foganya, el rebost, els serveis... constitueixen les dependències de l'esvelt casal, d'estil mallorquí, seu de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, acomodat a la vila de Sant Joan.

Se cercà i es trobà una casa situada enmig del poble en una localitat plantada quasibé en el centre de Mallorca, perquè l'accés fos fàcil per a tots. I una vegada adquirida es posaren mans a l'obra; i ara, el 4 d'abril de 1992, ja enllestida, la seva inauguració haurà vingut a ser el colofó d'una inquietud latent durant els darrers anys, però també la rematada d'una aspiració difícil d'enfrontar, ara culminada satisfactòriament.

Oñofre Arbona

Prioritats

Tenc un amic que sovint diu: "No sé com és, però mai no trobo temps per anar al cinema; només tenc temps d'anar al futbol". És evident —no cal dir-ho— que al meu amic li agrada més el futbol que el cinema i si té unes hores lliures les dedica a l'entreteniment preferit.

Em fan gràcia aquelles persones que s'excusen de no haver anat a tal banda, no haver participat en aquella reunió o deixat d'assistir a una conferència perquè "no tenen temps". És tan relatiu això del temps, que personalment he arribat a la convicció que tenim temps per allò que volem. Quan ens interessa trobam temps per allò que desitjam, encara que hàgim de fer les mil "piruetes", canviar el dia lliure per el d'un altre company de feina, o deixar qualcú plantat. Però temps per allò que nosaltres volem, vaja si en trobam!

D'aquesta cosa, persona, afició o entreteniment al qual dedicam el nostre temps —sobretot el lliure— se'n diu que és prioritària dins la nostra vida. És allò al que dedicam la nostra primera atenció. Per a uns, lo prioritari serà la família, per a altres, la feina, per a uns altres, Déu mateix...

Seria bo que ens preguntàssim si dins la nostra vida trobam temps per aquelles coses que certament són importants o si només en sabem trobar per fer allò que més ens agrada. És possible que amb una mica d'interès i de pipella n'aprenuem a trobar per a les dues coses.

Andreu Genovart

El prestigiós artista Joan Riera Ferrari va obsequiar la Associació de Premsa Forana amb un valuós quadre perquè romangués i formés part del patrimoni de la nova seu, a Sant Joan. A l'entrega hi foren presents alguns directius.

Els Cossiers contesten a Pere Sampol

No cal dir que vàrem quedar astorats quan llegírem l'article que va sortir publicat el mes passat firmat pel senyor Sampol, diputat del Parlament Balear, no sols pels fets que anomena, sinó per la forma de pensar d'aquest senyor: sembla la d'un diputat de fa quaranta anys.

Si és cert que vostè té un arrelat sentiment montuïrer de totes les tradicions i significats del nostre poble, hauria d'haver posposat la conferència a altres pobles per poder assistir al Ple del 21 de febrer i allà donar la seva opinió,

tenint en compte, a més, que en el Ple en qüestió, no hi havia participació del grup polític del que vostè és Regidor.

Per tot això consideram que el fet d'anteposar labors personals, de partit o de l'índole que sigui a una obligació com a Regidor, no li dóna dret a tractar-nos d'egoistes i d'inconscients.

¿Qui és vostè per fer creure a la gent que els Cossiers són egoistes i inconscients i que és l'únic que està en poder de la veritat, quan creim que la majoria dels montuïrers pensen diferent de vostè?

Segons vostè, pel fet d'anar a ballar a l'"Expo", esteim involucrats en la mort d'indis d'Amèrica. Quina bajanada!

En canvi no parla de la data del 31 de desembre, quan les tropes del Rei Jaume I exterminaren tots el moros que hi havia a la nostra illa. O tot o res, senyor Sampol!

També fa menció als Estatuts que es feren quan vostè era Regidor de Cultura, però bé se'n preocupa de no explicar que els Estatuts diuen que s'anirà a ballar a un altre lloc en ocasions excepcionals i quan les dues parts, Ajuntament i Cossiers, es posin d'acord.

Nosaltres no feim distincions pel simple fet que aquest acte tenguí lloc a Andalusia o als països catalans, tenint en compte que hi anam com una representació de la Comunitat Balear, i en certa manera del nostre poble i com a grup divers. En cap manera volem polititzar una decisió presa per majoria, cosa que vostè vol fer.

Xerrant de polititzar no hem d'oblidar que vostè i altres membres del seu grup polític fa uns anys ens varen penjar banderetes de la senyera catalana aprofitant-se de la nostra immaduresa.

¿No serà per això que vostè vol que ens retirem i entri una

nova generació de Cossiers més joves per poder-los manipular, o és per interessos familiars?

A la seva carta també diu que aprofitar el privilegi que tenim com a Cossiers per viatjar a Sevilla és un fet de prevaricació.

Sr. Sampol: ¿No és un fet de prevaricació el consentir que la seva senyora viatjà a Estrassburg, gràcies al seu càrrec polític?

I ja per acabar, creim que s'ha donat massa rellevància a aquest fet, per quant nosaltres tenim clar que no hem perdut la nostra consciència ni la legitimitat com a Cossiers, sinó que serem els primers en conservar tan arrelada tradició dins el poble, i volem recalcar la nostra dignitat, que ha quedada patent després de quinze anys de ballar a les festes de Sant Bartomeu.

Els Cossiers

Patronat de Música

Dinar de germanor

El passat 23 de febrer la Banda de Música de Montuïri celebrà el dinar anual. Tengué lloc en el Col·legi Públic "Joan Mas i Verd" i hi assistiren també els familiars dels músics, el President del C.I.M., el Batle de Montuïri i el President del Patronat de Música, entre altres.

D'enguany cal destacar el gran nombre d'assistents, motivat particularment per la nodrida incorporació de joves.

Assemblea del Patronat

L'assemblea anual se celebrà el passat 7 de març. El coordinador va exposar el desenvolupament del curs, ressaltant tant mogut com va ésser. També donà compte dels excel·lents resultats de les proves del Conservatori, a les que hi acudiren molts d'alumnes montuïrers. Participà dels obligats canvis de Professors, de la contractació d'una pianista, de les altes i baixes d'alumnes, notificant que engunay són 46; xifra satisfactòria comparada amb els 15 de fa cinc anys. Actualment hi ha sis professors.

També passà revista a les activitats organitzades pel Patronat, dins i fora del poble, sense oblidar les recents excursions a peu.

El balanç econòmic és aquest:

Total ingressos . . . . . 2.081.576 ptes.
Total despeses . . . . . 1.971.753 ptes.
Superàvit . . . . . 109.823 ptes.
Saldo 31/12/90 . . . . . 329.424 ptes.
Caixa 31/12/91 . . . . . 439.247 ptes.

Posam a la
vostra disposició
un nou
CAIXER
AUTOMÀTIC

Major canton. Rector Escarrer
MONTUÏRI

El torneig de truc de Can Pieres

Un altre any més es féu palès l'interès que hi ha a l'entorn del truc. N'és prova evident el fet que 24 parelles —de les quals dues eren de dones— hi participassin.

El sopar de cloenda d'aquest "VIII Torneig de Truc de Can Pieres '92" reuní el 31 de març passat pràcticament tots els qui havien intervingut, també alguns convidats. No hi mancaren, a més d'una bona taula i de l'ambient de bauxa i de satisfacció, nombrosos regals als participants.

La classificació final, pel que fa als tres primers, fou aquesta:

- 1er. Rafel Ribas "de Son Reus" i Joan Fornés "Móra".
- 2on. Llorenç Garcia "de Son Sastre" i Rafel Nicolau "de Can Moragues".
- 3er. Biel Cerdà "Rupit" i Andreu Mairata "Vidrier".

Poema

SALM DE TARDOR

M'heu conquerit, Senyor, per a la tasca de parlar en el desert: arena estèril que arronsa el vent, granit impermeable a la veu de l'amic, ja que el profeta se sent tan escanyat que ja no parla.

El camí es va allargant per les camades nuades d'entrefors i de bardisses sense eixarmar. La terra que abans regalimava llet i mel retorna a la garriga, al Sinai sense manà ni guàlteres.

Jo sé que sou fidel, però em flauegen els músculs del coratge, quan les olles d'argila alliberada a cops de mar són buides de senyals i plenes d'ídols.

Vull trescar de bell nou la ruta incerta de l'amor trepitjat, del sacrifici sense temple ni altar, de la pujada dins la nit conscient...

cap a l'oasi

on,

al cor del desert,

germina l'alba.

Pere Orpí

Poema premiat amb el primer premi de tema lliure en el XXI Certamen Poètic "Verge de Consolació" celebrat enguany a Sant Joan amb motiu de la "Festa d'es Pa i es Peix", el 29 de març de 1992.

Els guanyadors del Campionat de Truc, Rafel Ribas "de Son Reus" i Joan Fornés "Móra", reberen els trofeus que els entregaren na Cati Pizà i na Cati Mut

Encara, dins un ambient ja caldejat, les fèmines improvisaren aquesta glosa: Potser que el torneig no hagin guanyat però a en "Cresteta" hem empenyat i dels peus al cap l'hem picat; com un gall sa cresta s'ha estufat i en manco de mitja pesseta guanyàrem a en Jeroni "Cresteta" i si s'ha de complir lo que va dir sa peça d'es mig no farà servir.

TORNEIG DE BILLAR

Aprofitant el billar de "gran matx" de Can Pieres, s'ha organitzat un torneig de billar que haurà començat els primers dies d'aquest abril i s'allargarà fins a la darrera del pròxim mes. Les partides es jugaran cada dia excepte els diumenges i dimarts. S'han formulat 19 inscripcions i interès no en manca.

I demà què?

PLA "Sa BANCA" DE JUBILACIÓ

BANCA MARCH

T'esperam

Mancomunitat des Pla

Projectes per a 1992

La Mancomunitat des Pla de Mallorca informa que els projectes que es duran a terme dins l'any 1992 seran els següents:

Informació i orientació

L'objectiu principal és donar i garantir una informació, orientació i assistència a tots els ciutadans. A més de prevenir situacions de marginació social i potenciar el voluntariat en les tasques socials que es realitzen en el municipi.

Ajuda a domicili

Amb l'objectiu de paliar mancances personals, familiars o de relació en la comunitat, el servei actua directament dins la llar mitjançant la intervenció de professionals especialitzats. El projecte realitza diverses funcions: assistencial, dins la llar de l'usuari, o complementàries, com poden ésser acompanyament i incorporació de voluntaris.

Sobre l'abús d'alcohol i altres toxicomanies

A les escoles i dirigit a nins i nines de 13 i 14 anys s'aplicarà el programa de prevenció en l'abús de l'alcohol i tabaquisme dins el programa "Tu decideixes".

En les APAS interessades, xerrades i altres activitats d'interès en un programa de sensibilització i prevenció en referència al problema de les drogues.

S'ha renovat el conveni amb Creu Roja on totes les persones malaltes alcohòliques o toxicòmans podran ésser tractats gratuïtament.

Integració dels disminuïts

Integració en el camp escolar, social i laboral dels disminuïts i realització d'una campanya d'informació i eliminació de barreres arquitectòniques en els llocs públics del municipi.

Cuines mancomunades

Posar en marxa un servei de cuina mancomunat i repartiment a domicili del menjar a més de distribuir-lo als diferents menjadors municipals de la Mancomunitat des Pla de Mallorca.

Nota de la R. El document remès per la Mancomunitat conclou amb una valoració i avaluació del pla de feina de 1991 i que ens és impossible transcriure per manca d'espai.

Equip informàtic per a BONA PAU

Bona Pau acaba d'adquirir un equip informàtic amb la pretensió de renovar i millorar tipogràficament el seu contingut.

D'aquesta manera pretenim posar-nos a l'altura del temps que correm, actualitzar-nos, i que de tots aquests avanços, els nostres lectors, que tantes proves han donant d'apreciar aquesta publicació, sien els primers beneficiats. Això malgrat el gran esforç econòmic que ens ha suposat i encara no tenim cancel·lat.

L'equip informàtic està compost d'aquests quatre instruments: ordenador "Macintosh LC 6MB 40HD", monitor "12" R.G.B.", impressora "apple personal laser NT" i programa "quark xpress V.3.0".

S.I.A.C.

**EL CAMÍ MÉS CURT
PER TOT EL QUE VOLS SABER
SOBRE L'ADMINISTRACIÓ**

**EL TELÈFON
AMB RESPOSTES**

Servei d'informació i atenció al ciutadà
GOVERN BALEAR
CONSELLERIA ADJUNTA A LA PRESIDENCIA

S'ha dit que...

... es Cossiers s'enfadaren amb s'article que es mes passat escrigué en Pere Sampol i tampoc estaren contents de llegir lo que transcrivíem en aquesta secció. Està vist que quan a un l'ataquen... se sent ofès i de qualque manera li amolla.

—oOo—

... es directius des Patronat de Música s'haurien de saber ben bé tot quant està escrit en es seus Estatuts, però... abans de sofrir una llenegada.

—oOo—

... a sa cloenda des campionat de truc de Can Pieres hi havia molta animació. Més n'hi hauria haguda si es guanyadors haguessin estat ses dones. Així i tot anaven molt animades. Una glosa de picat ho diu tot.

—oOo—

... i ara s'ha "armat" un torneig de billar, un altre d'escambrí, un altre de ... I aficionats tampoc en manquen. Qui no prefereix es joc a sa feina!

—oOo—

... sa carretera de Manacor és perillosa, ningú ho dubte. Però... ¿qui s'escalfa?

—oOo—

... a Montuiri hi ha febre de cursets. I encara se'n podrien fer més. An es batle n'hi han demanat de... Hi ha gent...!

—oOo—

... per aprendre a ballar, a jugar a tenis, per anar a passejar... de cada dia hi ha més gent engrescada. No n'hi ha tant d'entusiasme, per anar a fer feina!

—oOo—

... "sols per enveja ha fet sa fatxada nova" deia un. I es segon l'objectà: "I sa teva, ¿per què la renovares?" I un tercer afegí: "si s'enveja fos tinya..."

—oOo—

... en altre temps se feia sa corema de moltes coses. A lo millor no eren positives totes. Però avui, ¿qui la fa?

—oOo—

... molts se'n recordaren de sa corema per mor des carnaval i ses disfresses. Això, sí, s'ha recuperat, però a sa corema li passam per damunt. Prest vendrà Pasqua i es dia des Puig... i d'això tampoc mos n'oblidarem.

—oOo—

... quina aiguada que s'ha hagut de perdre degut a ses proves que feren an es costat d'Es Pou del Rei! Tanta, que fins i tot féu tornar envestir es torrent.

—oOo—

... com planyien aquesta aigua que tan inútilment s'esgarriava i que hagués pogut servir per regar tot es terme!

—oOo—

... qualcú ja té por que es de Ciutat mos robin aquest caudal!

—oOo—

... es carrers des Molinar i es des voltants sembla que estan "de moda", per allò de renovar cases i façanes. Molts d'edificis d'allà han canviat, des d'un temps ençà, totalment d'aspecte. Ara ningú vol quedar darrera.

—oOo—

... es nostros majors, quan han d'entrar dins ets autocars que els duen a ses excursions, semblen nins. Hi ha sempenes per aficar-s'hi. "No sé per què —comentava un— en apuntar-se no els donen es número des seu "assiento"?".

En l'any

RESTAURANT

CUINA INTERNACIONAL
PLATS MALLORQUINS
MENJADOR
PISCINA
TERRASSA
FÀCIL APARCAMENT
PREUS ECONÒMICS

Avda. Es Dau s/n Telf. 64 62 80
MONTUÏRI (Mallorca)

L'Ajuntament informa

En el transcurs d'un ple extraordinari celebrat el 17 de març de 1992

El Consistori va aprovar el pressupost per a 1992

Amb una previsió de 72 milions i mig s'enfrontaran les despeses d'enguany

PREVISIÓ D'INGRESSOS

Impost d'activitats econòmiques	4.000.000
Impost increment valor dels terrenys . . .	1.000.000
Impost vehicles de tracció mecànica . . .	8.000.000
Impost béns immobles urbans	16.600.000
Impost béns immobles rústics	700.000
Vedats de caça	60.000
Impost sobre construccions i obres . . .	6.000.000
Impresos	64.000
Expedició de documents	50.000
Bàscula pública	10.000
Indústries ambulants	300.000
Riels, pals, cables, etc	1.100.000
Ocupació subsòl (Telefònica)	1.100.000
INSALUD (Per l'ús del Consultori) . . .	325.000
Anuncis a càrrec de particulars	1.000
Multes de policia i bon govern	5.000
Multes d'infraccions urbanístiques . . .	20.000
Recàrrecs de pròrroga	300.000
Part. Fons Nacional Cooper. Munic. . .	30.000.000
Subvenció conveni INEM-C.Locals . . .	1.000.000
Interessos bancs i caixes d'estalvis . . .	1.600.000
Subvenció Ministeri de Justícia	264.000
Prèstecs d'entitats bancàries	1.000
Total dels pressupost d'ingressos . . .	72.500.000

MANCOMUNITAT DES PLA

Cursos que se celebren a Montuïri

Alumnes

- Formació Bàsica nivell II	13
(Graduat Escolar)	
- Proves lliures Formació Professional .	26
- Català	36
- Geografia i Història d'Espanya	26
- Anglès	13
- Mecanografia	12
- Taller de fil	1
- Ortografia	5
- Taller de cuina	12

En total hi ha 51 alumnes matriculats i quatre professors. Els cursos finalitzaran a la darrera de maig.

PREVISIÓ DE LES DESPESES

Representació membres Corporació . . .	2.000.000
Pensions de jubilació	688.170
Quotes municipals	2.054.812
Assistència mèdica i segur. social . . .	3.600.000
Retribucions del personal	17.493.094
Conservació edificis públics	2.300.000
Neteja edificis públics	2.250.000
Transports i comunicacions	970.000
Dietes i locomoció (Corporació)	70.000
Vestuari i equipament del personal . . .	100.000
Material i enllumenat públic	1.150.000
Subministre aigua, gas i electricitat . . .	1.550.000
Prestació de serveis i altres	5.050.000
Conserv. vehicles, camins i cementeri . .	1.575.000
Material d'oficina i biblioteca	1.250.000
Interessos préstecs varis	467.755
Aportació Junta de Sanitat	175.000
" Patronat Esports i Cultura	2.500.000
" Escola de Música	350.000
" Comissió de festes	3.000.000
" Serveis mancomunats	3.100.000
" Banda de Música	650.000
" Promoció i Ràdio Murta	295.247
Amortització préstecs diversos	640.325
Obres diverses	3.500.000
Poliesportiu - 1a. fase	10.000.000
Abastiment d'aigua potable	3.642.019
Adquisició edifici Ca Ses Monges	2.000.000
Equip d'informàtica	78.578
Total del pressupost de despeses . . .	72.500.000

IMPOST DE CIRCULACIÓ

El padró estarà a exposició pública a efectes de reclamacions des del dia 25 de març fins a l'11 de abril, i es cobrarà des del 27 d'abril fins al 9 de maig

Del Pou del Rei han brollat més de cent mil litres d'aigua per hora

LA CORRENTIA DEL POU DEL REI

Es pot considerar d'exitosa l'excavació realitzada al costat del Pou del Rei per tal de trobar el cabdal necessari per instal·lar la xarxa d'aigua potable a totes les cases del poble. Els 100.000 litres per hora que rajaren ininterrompudament els tres dies que la bomba funcionà, sense que el nivell davallàs, és una prova evident que podrem gaudir de l'aigua suficient per a la vila.

AJUDES PELS DANYS DE LES PLUGES DE 1991

El Consell de Govern de la Comunitat Autònoma ha acordat concedir una ajuda als municipis afectats per les pluges torrencials de gener de l'any passat.

Pel que fa al terme de Montuïri, després de l'informe del Consell d'Economia, es compensarà amb 6'3 milions de pessetes.

ART DE MONTUÏRI EXPOSAT A WASHINGTON

Durant els mesos de maig i juny tindrà lloc a Washington una exposició titulada "Rutes Balears. Confluències Culturals en el Mediterrani". Constarà de dues parts: una de pintura contemporània i l'altra d'objectes artístics representatius de la nostra història.

En aquesta darrera mostra hi figuraran quatre peces de la parròquia de Montuïri: una pixide o copó d'estil gòtic, de finals del segle XIV, i tres bacinies de llautó de Dinant (ciutat de Bèlgica) del segle XV.

L'OBRA DE GABRIEL VERD

De cada dia és més coneguda la tasca que ve realitzant el montuïrer Gabriel Verd Martorell sobre la mallorquinitat de Cristòfol Colom.

Dia 15 de març, en Verd, a Ciutat, donà una conferència sobre aquest tema. Hi assistiren, entre altres, la presidenta i vicepresidenta de la fundació "Dr. J. Meulemans" de Monterrey, els quals manifestaren la possibilitat d'editar a EE.UU. i en anglès els llibres d'en Gabriel Verd.

El cabdal d'aigua que brollava des del Pou del Rei era impressionant. Al fons es destria el campanar

CURSETS DE TENIS I DE BALL

Organitzats per l'Ajuntament, el passat març començaren curssets de tennis i de ball de saló. Pel nombre de participants, es poden considerar exitosos, aquests cursos, ja que han "caigut" molt bé, particularment entre aquells que en volen aprendre.

NOU COMERÇ

Dia 14 de març passat, a l'Avinguda d'Es Dau número 1, allà on era i és Ca Na Pellusca, es va obrir una tenda de comestibles. A partir d'ara n'és propietària la filla, na Maria Antònia Gomila Comas.

TRANSFORMACIÓ D'UNA TENDA

A la darrereria de febrer, al botiga de Can Serra, prop de les escoles, va aparèixer transformada en un petit supermercat. Després d'haver-s'hi fet una bona reforma, ara, els clients, disposaran tant d'un millor servei com de més facilitats per adquirir el que necessiten.

SOBRE "MADRE ALBERTA"

Dia 7 de març tengué lloc a l'església una xerrada sobre "Madre Alberta", amb particular al·lusió a la incidència que tengué en la seva obra la també "Madre" montuïrera, Maria Aloy.

Abans de la missa parlà l'historiador Dr. Font Obrador i després digué algunes paraules, Isabel Gomila, reneboda de Maria Aloy.

CONCERT A "ICS"

El darrer divendres de març, dia 27, el conjunt de música "pop" "Los niños del Brasil" oferí una actuació estel·lar estil "Héroes del silencio", de la qual varen gaudir els nombrosos assistents que aquell dia s'hi donaren cita.

INTERVENCIÓ D'HONORAT MOLL

Els dies 25 i 26 de març el tenor Honorat Moll va participar en el VIII cicle d'òpera de la Fonoteca de Ciutat, enguany dedicat a Rossini amb motiu dels 200 anys del seu naixement.

L'atzarosa vida d'en Miquel Sastre Mayol "Pellusco"

Als 75 anys encara no s'ha jubilat i cada dia va a la fàbrica

Entre els molts de montuïers que es poden considerar fills del seu temps s'hi troba en Miquel Sastre Mayol "Pellusco", un home de 75 anys, nascut a una casa on eren cinc germans i es casà ara en farà 50, quan tenia, per tant, 25 anys, amb na Joana Manera Gomila "de Sa Costa".

Hem de considerar que les seves tra-passeries, de petit, foren com les de tots els nins montuïers que durant els anys de la república i encara abans, jugaven i s'encaçaven pels carrers de la vila. Això sí, en Miquel "Pellusco" va tenir la sort —cosa que sols uns pocs privilegiats tengueren— de poder anar a escola fins als 16 anys. I quasi sempre amb el vicari Munar, ja que, segons ens diria més endavant, mai anà a l'escola pública.

Quan va tenir 16 anys —era l'any 1934— començà a fer feina. Anava amb bicicleta a Ses Salines a aprendre de ferrer. Però no va durar molt. Vengué el Moviment; ell tenia 18 anys i es va incorporar al quarter de Sant Pere, a Artilleria, i al cap de poc temps l'enviaren cap a Terol, i des d'allà a Vinarós, caminant, sense parar mai, i moltes vegades a 20 graus sota zero. Des de Vinarós va córrer molts de pobles dels voltants de Castelló. Arribat amb les tropes a la Mediterrània, va tornar prendre terra endins, i aquesta vegada anà al front de Madrid, on hi va romandre fins que la guerra va concloure.

Una vegada acabada la lluita civil i amb el títol de Mestre Armero, equiparat al grau de Brigada, fou destinat successivament a Alacant, València, Eivissa, Palma. Mentrestant s'havia casat i als deu anys d'exercir aquest càrrec es va llicenciar voluntari. En Miquel tenia ganes d'esser lliure i de desenvolupar la vida a la seva manera, sense dependre de ningú.

—Si me'n vaig anar de l'Exèrcit —ens deia en Miquel— fou perquè tenia afecció al negoci, a la indústria. Vaig començar a comprar moltes ametles. N'he comprades més que no se'n cullen a Mallorca en un any. En vaig arribar a comprar per tots els pobles de Mallorca. També he comprat més blat que el que es cull en dos a tres anys, i també anava comprant i venent abonaments. Una vegada deixat això, vaig muntar la fàbrica de pre-fabricats de Son Manera. Això era l'any 1962, ara farà 30 anys. Per altra part, he participat en la construcció de més de deu hotels a diferents indrets de

Mallorca i de bastants cases dins Ciutat. He arribat a tenir més de 20 pisos meus, que després he venut i n'he comprat d'altres... això va lligat amb la història de la fàbrica. He comprat solars, he fet cases a Montuïri, finques...

—Tot això gràcies al negoci que dus...

—Sí, perquè a ca meua no em donaren res mai. I per altra part, per allà on he passat una vegada hi puc tornar passar sempre. No dec res a ningú.

Parlam després un poc dels temps actuals i ambdós consideram que la joventut d'avui és molt diferent de la d'abans. Per altra part, en Miquel considera que molt bé es podria escriure la seva vida, i serviria com a exemple per a futures generacions.

—Dins el meu ram —continua en Miquel— he conegut tots els empresaris de Mallorca, durant aquests 50 anys. Uns eren petits empresaris i han tornat grossos, i al revés, altres, de grossos han tornat petits.

—Pel que atalaïam, ens podries contar moltes coses, però en concret, durant aquests 30 anys, ¿a què us heu dedicat a la fàbrica?

—Únicament a peces de construcció, o sia pre-fabricats, com és ara biguetes, blocs, bovedilles... allà fabricam tota casta de gènere... i encara continuam.

—¿I ho dus tu, encara?

—Sí, som el propietari, responsable. I acab de complir els 75 anys. No ho havia dit —recorda ara en Miquel—, a València vaig comprar albercocs durant deu anys.

—¿I què feies amb ells?

—Els duia aquí, els secàvem. I ho vaig fer durant 20 anys. Sols de València he duit més de mil tones, o sia un milió de quilos. I després, una vegada secs, els tornava embarcar cap a València.

—Has fet tantes coses...

—No tenc enveja a ningú, encara que sempre n'hi ha que han fet més carrera que jo. Les coses m'han anat bé, encara que hi ha temporades que podria haver anat millor, com és el cas d'aquella ventada d'enguany, que se'n va dur mitja fàbrica. Hem tengut bastants de camions, alguns accidents... encara que no mortals. Contratemps que sempre he pogut superar.

—¿I malalties?

—Vaig ésser operat de cor fa deu anys, però vaig quedar molt bé.

—¿Has rebut ajudes?

—A mi no m'ha ajudat ningú mai. Sols que vaig poder anar a escola fins als 16 anys, i no em llogaren.

—¿Què més has fet?

—De jove vaig anar amb bicicleta a Ses Salines, recorrent uns 30 quilòmetres, a aprendre de ferrer, durant dos anys. Ara bé, hi quedava a dormir. Hi anava els dilluns i tornava els dissabtes... I tantes coses com he fet en la vida per anar endavant.

Després d'una curta pausa en Miquel continua dient-nos:

—Aquesta joventut d'ara hauria d'haver viscut el nostre temps. No saben per què estan en el món. No hi ha dubte que hi ha joves que valen... exemples n'hi ha, i són d'admirar. Aquells que hi posen tot quant poden, arriben allà on volen. Ara bé, tots aquests que viuen plens de comoditats, cotxe i demés, gaudeixen d'una vida tan fictícia que difícilment triomfaran dins la vida.

En Miquel encara afegeix:

—Amb aquesta marxa que duim, Espanya no pot progressar, ni tampoc Mallorca.

—I la fàbrica que tu, malgrat els 75 anys encara duus, ¿qui la continuarà?

—Pràcticament fa deu anys que la vull deixar. Tenc filles, però no tenen molta afecció a aquest negoci, i per altra part em sap greu veure-les dins aquest ambient.

—¿Què més podries contar?

—Podria parlar dels comerços de

(Continua a la pàgina següent)

Podria fer deu anys que cobràs el "retiro", però encara paga la Seguretat Social

Cada dia pensa deixar-ho, però diu que així el temps li passa molt aviat

(Ve de la pàgina anterior)

Montuïri començant per aquell temps que no teníem electricitat quan no donaven "acometides". Per exemple, per trencar ametles m'he vist en la necessitat de comprar un motor vell de moto perquè em moguéssin les màquines. També podria parlar de quan comprava figues seques que ens duïen de Binissalem per encaixonar, amb tots els problemes que això suposava.

ELS COMENÇAMENTS

—¿Com començares el teu negoci?

—Vaig comprar un camió vell, i com que no hi havia gas-oïl ni benzina, havia de marxar amb "gasógeno". Després del gasógeno compràvem un motor vell, si el trobàvem, o de gas-oïl, encara que haguéssim d'anar a la vorera de mar a comprar-lo... i tantes coses que si un les recordava constituïrien una història curiosa, però vertadera; un romandria espantat. Record quan vaig comprar el primer solar, quan vaig fer la primera casa... i la fèiem a trossos... i quan plovia, ens banyàvem, perquè encara no l'havíem coberta tota. Quan teníem més doblers tapàvem un altre tros... i així.

—I en general, de Montuïri, ¿per què no ens contes algunes coses?

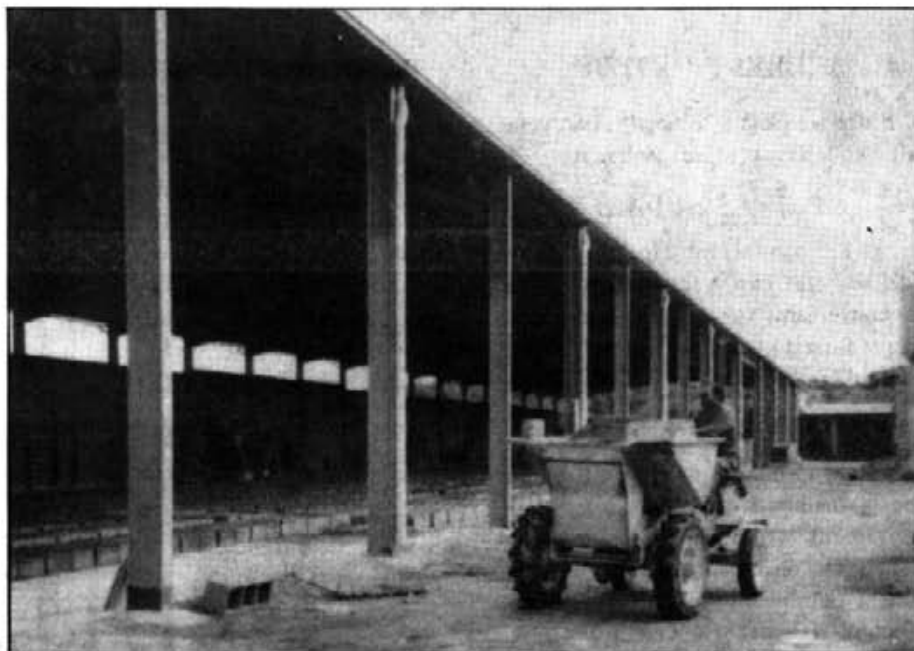
—De Montuïri puc contar tantes coses. Es pot dir que els padrins dels meus padrins ja vivien a Montuïri. Som dels fundadors del nostre poble. A ca meua guard escriptures de més de 400 anys enrera.

—La fàbrica que encara explota, ¿quina antiguitat té?

—Fa una trentena d'anys que tenc la fàbrica. Em vaig dedicar més de deu a secar albercocs. Els comprava a València i els tornava vendre a valencians, a Saragossa, a Calatayud. Aleshores teníem un centenar de dones que venien a fer feina a ca nostra, a xapar albercocs. Disposàvem de 5.000 canyissos. Ho he deixat anar degut a la mà d'obra; s'ha encarat i surten més barats dur-los de Turquia o del Marroc, que els fets a Mallorca. La mateixa cosa podríem dir del bessó d'ametlla, que ara no rendeix. Els jornals d'espolsar les ametles fa que aquí no sien rendibles.

—¿T'ha ficat gens amb el turisme?

—Pel que fa al turisme, sols hi he participat edificant hotels i apartaments a vorera de mar. M'he trobat amb moltes obres començades i després, per manca de doblers, no es podien acabar. Em

A la fàbrica de Son Manera es contrueixen pre-fabricats de formigó

referesc a aquells que compraven material pre-fabricat i pagar-lo, per alguns, encara està "a l'aire".

—Parla'ns un poc de la teua vida.

—Sempre he estat un home de ca meua. No som d'aquells que van al cafè i s'hi passen hores i hores. Als 75 anys encara m'aixec cada dia a les sis. Vaig a la feina. A les set, abans que arribin els homes, ja hi som; mai arrib tard. Hi estic tot el dia i fins a les 8 o les 9 de la nit no torn a ca meua. Faig 14 hores de feina, o almanco estic allà, subjecte, dins la fàbrica. Per altra part, puc dir que he tengut bons amics, perquè sense amics no pots fer res mai. Amics, tant a Montuïri, a Mallorca o a la Península. Amics que m'han recolzat. Conec tots els del meu ram, dins Mallorca. Som amic de tots, encara que tant ells com jo estiguem a ca nostra.

—¿T'has ficat mai en política?

—No, en algunes ocasions m'han demanat formar part de l'Ajuntament, però sempre ho he refusat. Naturalment m'ha agradat recolzar els del meu partit, però me n'he anat a ca meua. No tenc aspiracions.

—¿Com veus el futur de Montuïri?

—Si he de dir la veritat, el veig molt malament, perquè Montuïri és un poble agrícola i veig l'agricultura amb un futur molt negre. Els països més endarrerits que nosaltres, que es dediquen a l'agricultura ens invadeixen de productes a més baix preu, que aquí no podem produir. L'agricultura s'hauria de reestructu-

rar; fer finques grans amb més extensions, ben muntades, d'agricultura productiva. Però així com està, no li veig futur.

—Per tant, els joves de Montuïri, ¿a què s'hauran de dedicar?

—Ja ens han fugit quasi tots; la majoria se n'han anat a Ciutat. És també un fenomen que passa per la Península. Fugim del camp perquè no estam organitzats, sobretot per enfrontar aquests països que produeixen tant amb tan poca gent i amb molta maquinària... veig un mal programa. Fins i tot, dins la indústria. La mà d'obra japonesa ha invadit mig món; ha aturat els països que no fan feina, tot està invadit de japonesos. I ara ja hi entra Xina. Són països que en mà d'obra i en tècnica ens guanyen. No sé aquesta "dolce vita" que tenim per aquí, com ha d'acabar.

—Passem a un altre tema. D'aquell temps d'abans del Moviment i fins i tot de la República, quan tu encara eres jove, ¿quines són aquelles coses que més enyores?

—La tranquil·litat. Aleshores la gent vivia en un conformisme... Hi havia un parell de rics a cada poble... i ara tothom és ric... no sé com acabarà.

Encara parlarem de més temes i la conversa s'allargà. L'atzarosa vida que ha viscut en Miquel "Pellusco", i que encara viu, avui no és gens imitada ni fa gola a ningú. Però podrà servir de model a aquells inquiets i emprenedors.

O. Arbona

Plagues i malalties del temps

ARBRES FRUITERS

Entre les plagues i malalties en general, d'aquests arbres, cal esmentar:

Poll de Sant Josep

En les plantacions afectades, si no s'ha realitzat cap tractament d'hivern, és convenient aplicar un oleofosforat en pre-floració; com per exemple "Oleo ultracid" o "Oleo folidol".

Aranya roja

Durant el mes de març i abril tindrà lloc la maduració dels ous i l'inici de l'avivament. A les plantacions amb problemes és convenient efectuar un tractament amb el següent producte: "Dicofol" (Dicoveex o Keltane).

POMERA I PERERA

Motejat

Les varietats sensibles poden esser afectades a partir de la floració. Cal mantenir protegides les plantacions de cara a les primeres pluges, que poden contaminar els fruits. Es poden efectuar tractaments a base de coure abans de la floració, i de Metil Tiofanato (Pelt), Tiabendazol - captan (Tebecap), després de la floració.

Hoplocampa

En plantacions que varen tenir problemes l'any passat, s'aconsella realitzar un tractament just a l'inici de la floració amb "Dimetoato (Sistemat) o "Metil Azinfos" (Gusation).

AMETLER

Monilia

A mida que els arbres floreixen i en zones o varietats que estiguin afectades per aquesta malaltia, cal tractar amb productes com Benomilo (Benlate), Triforina (Saprol), Vinclozolina (Ronilan).

Pugó

És el moment oportú per tractar, per trobar-se desprotegida; amb productes com Dimetoato (Sistemat), Acefato (Orthene), Etiofencarb (Croneton).

PRESSEGUER (Melicotoner)

Pugó verd

Si no s'ha fet tractament ovicida d'hivern, es recomana fer un tractament contra les larves amb productes com Acefato (Orthene), Etiofencarb (Croneton), Metamidofos (Tamaron).

Anarsia (oruga de les flors i brots)

Durant aquest mes tindrà lloc l'aparició d'orugues. Cal tractar abans de la floració amb productes com Acefato (Orthene), Metil Azinfos.

Arrufat (Abolladura)

Si les condicions climàtiques són favorables, ara és el moment de tractar amb Captan, metiram, Tmid o ziram.

*Gaspar Socias Mora
Jaume Bonet Company*

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Agricultura i Pesca

FEIM SERVIR TOTS ELS MEDIS AL NOSTRE ABAST
PER A ADAPTAR EL SECTOR PRIMARI A EUROPA

Les festes, excursions, menjars... donen vida a les persones de la Tercera Edat

L'Associació de Persones Majors (o de la 3a. Edat, com es vulgui dir) tornaren gaudir de debò amb motiu del darrer dia de Carnaval.

Aquesta vegada es reuniren en Es Creuers on, després de sopar, tots els que volgueren pogueren participar en el ball. Una festa a la qual els 140 assistents s'alegraren més per la companyonia que per la festa del "Darrer Dia".

La unió, germanat i simpatia d'uns cap als altres de bell nou es posà de manifest en el sopar del darrer dia de Carnaval en Es Creuers

EL PREMI: UN DINAR

L'import del segon premi guanyat per la carrossa de la 3a. Edat el darrer dia de Carnaval fou compartit per tots aquells que tant en aquesta com en altres ocasions s'havien esforçat per una o altra cavalcada.

La directiva acordà fer un bon dinar a Can Tronca de Sant Joan on, dia 28 de març, una cinquantena de persones posaren peu davall taula i assaboriren un menjar d'allò més selecte. Així s'adilitaren i de qualche manera es referen del temps i despeses invertits. I tots contents.

Una bauxa que, segons diuen, també serví com a retrobada amistosa.

EXCURSIÓ A SA CALOBRA

El darrer diumenge de març, dia 29, amb tres autocars es desplaçaren 174 montuïrers a Sa Calobra, però abans s'aturaren a Sóller on, des de Ciutat, hi anaren en tren. Allà visitaren l'església parroquial i el museu local.

Des de la Vall de Sóller i amb autocar —ja que anar-hi amb barca, aquell dia, degut al mal temps de la mar, era impossible— es traslladaren a Sa Calobra. El viatge resultà d'allò més entretingut i amb unes meravelloses vistes panoràmiques.

A la tornada, si qualcú es lamentava, era de tan llarga com havia resultat aquella excursió.

Accident mortal

La víctima fou Sílvia Ester Bestard, mestra del Col·legi de Montuïri

Prop de la una i mitja del migdia del passat 31 de març, després d'haver acabat les classes en el Col·legi Públic de Montuïri, la professora d'aquest Centre Sílvia Ester Bestard Cid es dirigia a Ciutat amb el seu cotxe. Però poc abans un camió havia vessat gas-oil damunt la carretera i això fou el motiu pel qual el cotxe de la mestra en arribar a una volta a l'altura de "Modelmon", prop d'Algaida, llenegàs anant a xocar contra un camió que circulava en sentit contrari, amb tanta mala sort que ella romangué tan estreta i malfeta dins el cotxe que va haver d'esser rescatada pels bombers i ingressada a Son Dureta, on morí al dia següent.

Per aquest motiu el 2 d'abril es declarà de dol i a les escoles no hi hagué classes.

* * *

Es dona la circumstància que fa quasi 22 anys, era el 18 de juny de 1970, que també d'accident automobilístic, sols que era quan venia a Montuïri, a les costes de Xorrigó, però igualment a conseqüència d'una patinada, en aquesta ocasió per mor de la pluja, morí també un mestre, el de l'Escola Parroquial, Lambert Juncosa.

FARINERA GOMILA

Especialitats:

- Farina pa pagès i farina mitja força
- Molturació i compra de cereals

Carrer Mestre Porcel, 29 * Tlf. 64 60 06 * MONTUÏRI

Panades i rubiols per Pasqua

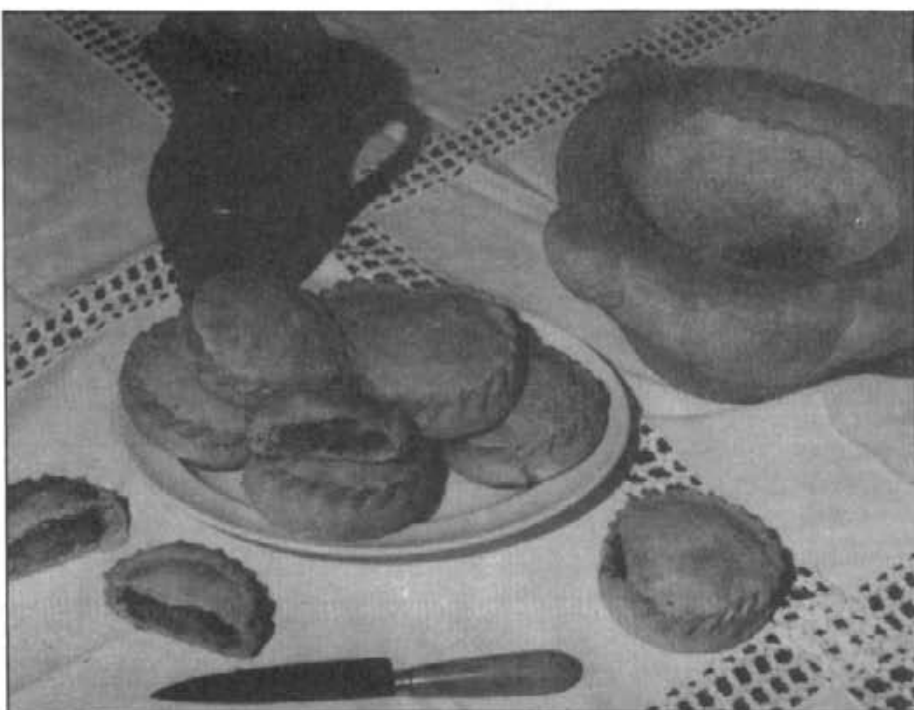
De bell nou ens trobam davant les celebracions de Setmana Santa i Pasqua i una altra vegada la gent del poble torna pensar en les panades i rubiols. Un costum molt tradicional, aquest d'elaborar en casa pròpia i per aquest temps el que es podria dir les pastes de Pasqua, una pràctica que data de tant de temps enrera que no hem trobat ningú que no recordi que ja els seus padrins, en arribar aquesta època i en el forn familiar, que la quasi totalitat de famílies montuïreres tenien a cada casa, coïen les panades i rubiols.

Una pràctica que reviscolava si tenim present que també eren bastants les cases que des de feia uns mesos havien seleccionat el xot de Pasqua, amb la carn del qual farien les panades i es menjarien el frit que quasi obligatòriament haurien de preparar tant per en tocar glòria el dissabte de Pasqua com per a després de la processó de l'encontre del matí de Resurrecció.

I si pensam que la gent seguia les normes dictades per l'Església, també hem de considerar que des dels Darrers Dies no havien menjat carn o, en tot cas, sols els diumenges. D'aquí que enyorassin el poder tornar menjar-ne.

Avui encara són majoria les famílies montuïreres que pensen i viuen els dies precedents a Pasqua amb aquesta il·lusió. Una feina, la de fer panades i rubiols, que moltes madones de casa hauran de fer, encara que de cada dia va en augment el nombre dels qui compren fets les panades i els rubiols. I a més, així com antigament sols se'n podien menjar per aquestes calendes, ara, qualsevol dia de l'any se'n trobaran en els forns i pastisseries. Una il·lusió i, en conseqüència, una tradició que si bé encara perdura, poc a poc es va perdent.

Les receptes són semblants, si bé es diferencien un poc unes de les altres o bé són significatives. Per exemple uns fan panades de pasta tovada i altres sense, i fins i tot n'hi ha que les fan de pasta dolça. Per als rubiols, uns hi posen sucre corrent, altres en pols i pel que fa al seu farcit, és d'allò més variat: n'hi ha de crema, de confitura de les més variades fruites, de cabell d'àngel, de carabassa,

Panades i rubiols d'una casa de Montuïri l'any passat

(Fotos P. Orpi)

de brossat... i tot això preparat per cada casa i a la seva manera, i a vegades s'hi posa mesclat.

A l'hora d'inserir algunes receptes, ens trobam que a cada casa és diferent. Uns hi posen més oli, altres més saïm, uns més farina perquè les volen més gruixades. A unes cases empen els aprimadors tradicionals, a altres disposen dels motles de llauna per fer crespells i rubiols. Ah! a la major part de cases, els crespells els feien de la mateixa pasta dels rubiols.

Una recepta de rubiols tradicionals:

Per quilo de farina:

- 200 grams de saïm.
- 250 grams de sucre en pols.
- 1 tassa d'aigua o suc de taronja.
- 1 tassa d'oli.
- 3 vermells d'ou (o 6 a vegades)

Una altra de panades tradicionals:

Per quilo de farina:

- 200 grams de saïm.
- 1 tassa de suc de taronja.
- 1 tassa de llet.
- 1 tassa d'oli.

O. Arbona

Mitjançant la "Fundació Deixalles", un considerable nombre de marginats es reintegren a la societat

Moltes restes que es rebutgen poden esser reciclades.

Era aproximadament l'any 1986 quan en temps del rector Bartomeu Tauler es posà en marxa a Montuïri una acció destinada a recollir la de la "Fundació Deixalles".

Des de dins el mateix grup de Càritas i d'Acció Social, sobretot a rel d'unes xerrades a les que hi assistiren diferents persones responsables o directament implicades en l'Acció Social del nostre poble, sorgí aquesta iniciativa.

Alguns anys després, era l'any 1990 quan "Deixalles", fundació sense ànim lucratiu, constituïda per Acció Social de Càritas Diocesana i PIMEM, recollí i manipulà per al posterior reciclatge:

78.000 qgs. de roba

400.000 qgs. de paper

237.750 qgs. de vidre

207.000 qgs. de material de desfeta (ferro vell, electrodomèstics, etc.)

A més, recuperà per a la venda un 25% dels electrodomèstics i un 80% de mobles que entraren al centre.

Un total de 22 persones (alcohòlics, marginats, heroinòmans, inadaptats i malalts psíquics) juntament amb monitors de taller i assistents socials han duit a terme aquesta tasca.

De les 22 persones que passaren per la fundació Deixalles, 12 treballen normalment, 2 han tornat a altres centres i 8 han romàs a Deixalles per tal d'acabar el període de reinserció.

La fundació Deixalles compta amb dos camions i una furgoneta per a la recollida de material, a més de vint-i-cinc llocs a pobles i a Ciutat, on es realitza la tasca de

recollida de material. Compta també amb:

-Un taller per a la reparació d'electrodomèstics.

-Un taller fusteria amb els mitjans necessaris per a la restauració i adob de mobles.

-Un taller per a la selecció i premsat de la roba usada que posteriorment és reciclada.

-Un taller de desfets on després se selecciona el material per reciclar-ho.

-Un taller de selecció de vidre reciclable, així com de les botelles no retornables que després es vendran a les respectives marques (palo, cava, etc.)

Aquestes dades demostren l'envergadura de la fundació Deixalles, però no hem d'oblidar que només són el final de tot un procés que necessita l'ajuda de molta gent. En Toni Pons i na Maria Campaner han aconseguit engrescar gent perquè guardi el paper, la roba, el vidre o qualsevol altra cosa i el dugui directament a Deixalles, camí Salard nº 63 (devora el Seminari Nou) al Rafal Nou o bé a un dels altres centres de recollida.

¿Com podem col·laborar els montuïrers en aquest projecte?

Simplement duent el material al magatzem del carrer de Na Quintana, tots els dilluns de les 9 del matí fins al vespre. Allà hi haurà una de les persones encarregades a qui se li pot entregar.

De fet és manco complicat del que sembla, amb una mica de bona voluntat n'hi ha prou. Gairebé tothom té un lloc on posar una capsa per anar-la omplint amb roba, vidre o paper. Una vegada plena, aprofitant el cotxe i

en dilluns es pot dur a l'esmentat carrer de Na Quintana. Difícil no és, més és una qüestió d'hàbit i costum que res.

No hem de negar que tirar el paper, les botelles i la roba al fons és molt més fàcil que guardar-ho, però tampoc hem d'oblidar que del procés de reciclatge en sortim tots beneficiats, i no només les persones reintegrades que han passat per Deixalles. Les dades següents en són una mostra eloqüent:

Una tona (1.000 qgs.) de paper reciclat estalvia de 2m a 3m de fusta, equivalent a una dotzena d'arbres.

A més, es consumeix tres vegades menys d'energia reciclant paper que fabricant-lo a partir de la fusta.

Pel que fa al vidre, una tona de vidre reciclat estalvia 1.200 qgs. de matèries primes (arena, sossa i calissa), 100 qgs. de petroli i 1.000 de fons.

La quantitat recuperada és important, però es podria incrementar considerablement. És feina de tots.

Si els montuïrers s'adonassin de la importància d'aquesta acció social segurament hi col·laborarien més, ja que a aquests marginats —actual-

Va morir la persona més vella de Montuïri

Margalida Mayol "Rustida"

El passat 31 de març va morir madò Margalida Mayol Garau "Rustida", qui ja feia bastants d'anys era la persona més vella de Montuïri. Havia nascut el 8 d'octubre de

1894, per tant enguany hagués complert els 98. S'esperava que arribàs a centenària, però no ha pogut ésser.

Maria Gomila "Rua"

La nova 'padrina' de Montuïri

Dia primer d'aquest mes d'abril ha passat a ser la 'padrina' de Montuïri madò Maria Gomila Pocoví "Rua" que va néixer el 21 de març de 1896. Així que

acaba de complir els 96. I pel que sembla es troba en bon estat de salut.

Bona Pau ha publicat entrevistes amb una i altra, motiu pel qual els nostres lectors poden saber d'elles i del temps de la seva joventut, a principis de segle.

FUNDACIÓ "DEIXALLES"

(Ve de la pàgina anterior)

ment de 15 a 18— se'ls ensenya professionalment, se'ls proporciona feina i molts són col·locats a empreses on fan feina i es guanyen la vida.

Tant ara que vénen les festes de Pasqua, com per Sant Bartomeu o altres festivitats, molta gent consumeix cava o altres begudes, o li sobra roba o paper o altre material que molt bé pot ésser reciclat, es pot fer un bé a totes aquestes persones marginades. És per això que els qui a Montuïri en són responsables

Fotos retrospectives

Fa una quarantena d'anys que es dia de sa festa d'Es Puig molta jovees es retratava aillà endiumenjada amb la indumentària que portava el fotògraf. Amb quina satisfacció posaren na Coloma "Punta", na Catalina "Quelet", en Toni "Roegó", na Margalida "Solandera" na Francisca "Sa Rossa" i en Rafael "Costa"!

Dos dits de seny

Les dues cares

Mirat des d'enfora, el poble de Montuïri té un perfil airós. Quan hi entram dedins, els seus carrers empinats i asimètrics també tenen el seu encant. I no en parlem de la seva gent, amatent i acollidora com el qui més.

Ara bé: passant pels seus carrers i places i alçant el cap per mirar les cases, més de dues vegades ens "caurà sa cara de vergonya". Moltes façanes estan brutes i deixades de la mà de l'amo. Hi ha portals i

finestres que sembla que ens han de caure damunt, canals que pengen, herbes que decoren les encletxes de les parets... I no en parlem dels fils d'electricitat i de telèfon: els qui els varen col·locar tenien el gust a "ses soles des peus".

No obstant s'ha de dir que durant aquests darrers anys més d'un centenar de cases han estat renovades i millorades, i a moltes façanes els han "rentat sa cara". I això es nota en passar pels carrers; les cases en bones condicions són la gran majoria.

La febre restauradora és bona, si va ben encaminada. No sempre les reformes més costoses són les més encertades. Cal tenir en compte sobretot el bon gust i el respecte pels elements i estil tradicionals. Alerta, idò, a renovar tant que es perdi caràcter i identitat; i alerta també a caure dins un folklorisme anacrònic i de mal gust.

Tant un extrem com l'altre, vénen a ésser com "un pegat a un banc".

O. Arbona

Salomó

—com són els qui ens facilitaren aquestes dades, Margalida Mesquida Mayol, Joana Garau Garcia, Joana Ramonell Martorell i Antònia Garcias Pocoví— demanen que guardin aquest material reciclable i l'entreguin a la portassa de la Parròquia del carrer de Na Quintana. Així es farà un bé a totes aquestes persones necessitades.

L'Ajuntament en marxa

PUBLICACIÓ SOBRE SON FORNÉS

El llibret sobre Son Fornés ajudarà a difondre i donar a conèixer el contingut i abast del poblat talaiòtic

Amb la pretensió de conscienciar del valor i la importància que té el poblat talaiòtic de Son Fornés —reconegut per especialistes com un dels més importants d'Espanya, com a font de recerca científica—, l'Ajuntament ha editat un llibret amb un gran nombre de fotografies, gravats plànols i dibuixos, a més del text, a fi de "divulgar els coneixements que els tècnics han tret a partir de les excavacions realitzades".

La Regidoria de Cultura ha promogut l'edició, si bé sota la direcció tècnica dels mateixos directors de les excavacions, Vicenç Lull Santiago i Ma. Encarna Sanahuja Yll, ambdós professors titulars de prehistòria de la Universitat Autònoma de Barcelona, i amb el recolzament d'un equip investigador i nombrosos col·laboradors nacionals i estrangers.

L'edició consta de 2.000 exemplars a fi que en pugui tenir un cada família que ho demani a les oficines de l'Ajuntament, així com els col·legis que ho sol·licitin i totes les biblioteques de la Comunitat.

AIGUA EN EL POU DEL REI

El resultat de l'excavació realitzada al costat del Pou del Rei ha estat tan

Detall del corredor d'accés a la cambra principal del talaiot

satisfactòria com calia desitjar. Amb un cabdal de cent mil litres d'aigua per hora i sense que el nivell davallés, ja es pot donar per un fet que el subministrament d'aigua canalitzada al poble es podrà dur a terme sense cap impediment.

TENIS

Campionat de dobles

En el poliesportiu d'Es Dau se celebrarà a partir de la setmana següent a Pasqua un campionat de tennis de dobles.

Les inscripcions poden fer-se a partir del 6 i fins al 12 d'abril, a les oficines de l'Ajuntament. Les parelles participants tant poden ésser com no ambdós del mateix sexe. Una vegada conclòs el termini d'inscripcions, s'el-

borarà el calendari. Està previst que el torneig acabi a la darrera de maig.

VIII DIADA AUTOMOBILÍSTICA

Dia 20 d'abril, segona festa de Pasqua, se celebrarà la "VIII Diada Automobilística." Enguany consistirà en una prova de regularitat per les carreteres del terme de Montuïri i una de regularitat en Es Dau. Això el matí. L'horabaixa se'n celebrarà una d'habilitat en el recinte exterior de la discoteca ICS. I el vespre, a partir de les 8'30, a plaça s'entregaran els trofeus als deu primers classificats, tant pilots com co-pilots. Hi haurà, a més, un obsequi a tots els participants. La inscripció es farà a les oficines de l'Ajuntament, del 6 al 15 d'abril.

Bernat Mayol Fullana "de Ca Na Teresa", polifacètic

Entre molts d'oficis, exercí el de maquinista de tren i de submarí

Els montuïrers que encara viuen i recorden com era la vida del nostre poble a principis de l'actual segle, no hauran oblidat que la majoria de la gent d'aquell temps, d'una o altra manera depenia, pel que fa a la seva subsistència, d'una sèrie de famílies poderoses, les quals es podien comptar amb els dits de les mans. Aleshores el potencial econòmic es diferenciava molt més que no ara entre els qui s'anomenaven i eren rics o senyors i l'altra gent, els pobres o treballadors. I aquests oscil·laven entre el 97 i 98 per cent dels qui vivien a Montuiri. I així podia considerarse que succeïa a la majoria de viles de Mallorca i d'arreu del món.

Tothom sap que una de les famílies, possiblement la més rica del poble, era la de Can Ferrando i n'era fill el metge cirurgià, don Miquel, el qual estava casat amb na Joana, germana d'en Rafel Mayol Felani, conegut a la vila p'en Rafel "Piadós". I aquest, l'any 1915 es va casar amb na Tonina Fullana Ferrer "Boivassa". No feren gaire festa el dia del seu casament, sols la que s'usava aquell temps, ja que moltes vegades el mateix horabaixa de noces ja anaven tots dos a fer feina. I en Rafel i na Tonina, per esser com tots, acudiren aquell mateix dia a la possessió de Son Ribes, propietat dels "Ferrandos", d'on el ja nou cap de casa era el majoral.

Però de qui realment volem parlar en aquesta ocasió és del quart dels set fills que tengué aquest matrimoni: d'en Bernat Mayol Fullana, a qui tot Montuiri coneix p'en "Bernat de Ca Na Teresa", qui ara té 69 anys, i encara que de petit i jove va haver-se'n d'anar a treballar al camp reuneix, per altra part, algunes característiques que el diferenciaven de qualsevol altre montuïrer: fou maquinista de dos mòvils molt diferents: de jove, de submarí, i a l'entorn dels cinquanta anys, conductor de tren.

Quan en Bernat era nin, ell amb tota la família vivia a Son Ribes, a uns cinc quilòmetres de la vila. I això féu que diàriament hagués de recórrer dues vegades aquesta distància per poder anar a escola. Primer, quan anava a Ca Ses Monges, fins als 7 anys; i ho

feia acompanyat de la seva germana Catalina. Però en aquesta edat celebrà la Primera Comunió i passà després a les Escoles; i per altra part el seus pares deixaren Son Ribes.

Primer va anar amb el mestre Mir, qui en aquell temps feia escola damunt la drogueria que tenien a Can Lleó. I després amb el mestre Perelló, però aquest donava les classes damunt el celler de Can Ferrando.

—Encara record —ens digué en Bernat— que quan mon pare m'acompanyava a escola deia al mestre: "li pegui, si no fa bonda". I clar, qualche vegada em va arribar.

En Bernat va anar a escola fins que va tenir 10 anys. A aquesta edat ja el llogaren de porqueret a "Malesherbes".

—A ca nostra —continua dient-nos un tant afligit i tot recordant aquell temps d'estretor— no teníem cap centim i era precis guanyar doblers. No els quedava altre remei més que llogar-me. A la possessió, de dia guardava porcs i el vespre, a les primeres hores, cabres i ovelles.

En Bernat, però, no va estar sempre llogat. Sols hi va estar cinc anys.

—Quan vaig tenir 15 anys —ens deia al cap d'una estona— vaig deixar "Malesherbes" i vaig partir amb mon pare a fer d'exsecallador a Son Trobat, que era del metge Munar. I hi vaig fer durant tres anys.

—Per tant, quan complires els 18 —afegim nosaltres— tornares canviar.

—Sí, però aquesta vegada per un motiu molt diferent. Havia presentat els papers i m'admeteren com a voluntari, juntament amb en Damià "Carro" per fer el servei militar a Marina.

—Ja ens pots contar qualche cosa del temps que servires a Marina.

—Era l'any 1940 i ens traslladaren a Galfí, al Ferrol, per aprendre la instrucció. Al cap de tres mesos ens vàrem incorporar a la base de submarins de Cartagena. Per aquell temps vàrem participar a les tasques de fer surar el vaixell de guerra "Jaime I", que durant la guerra l'havien enfonsat a la mar.

—Després, ¿què féreu?

—Al cap d'un any vaig embarcar amb el submarí "General Mola" i hi vaig anar devers un any. Això era en temps de la guerra mundial. I com que aquest submarí era de procedència italiana, encara portava una placa escrita en italià, a la cabina del comandant, que deia: "Reial Submergible Arquímides".

—Recordaràs alguna anècdota d'aquell temps.

—Freqüentment anàvem a Mazarrón, Múrcia, on venien oficials d'altres vaixells a fer el curs de submarinista i allà realitzaven les pràctiques de comandant. La darrera prova que feien abans de sortir aprovats era la d'estar 24 hores submergits. I una vegada col·locaren el submarí allà on hi havia molta arena; tanta que el vaixell es va encallar. I per poder-lo surar varen haver de treure tota l'aigua dels tancs del submarí. Cal dir —comentà en Bernat— per als qui no ho saben, que el submarí, per poder-se enfonsar, precisa que omplin els tancs d'aigua. Però així i tot, quan en aquella

(Continua a la pàgina següent)

Durant la guerra mundial els avions alemanys bombardejaren el seu vaixell.

Va estar 40 anys emprat al tren i feu de mossò fins a maquinista

(Ve de la pàgina anterior)

ocasió la varen haver tret tota, encara no surava degut a l'arena, i fou necessari teure el gas-oil dels motors. A la fi va sortir... i ho feu amb tanta fúria, que es va alçar per damunt l'aigua fins a mostrar la quilla.

—¿I quina era la teva comensal en el submarí?

—Feia de motorista. El navili duia dos motors de 500 cavalls cadascun.

—¿Ja no us en passà d'altra?

—Sí. Una vegada devers Almeria els avions alemanys ens bombardejaren, tot creient que érem italians, ja que el model de submarí era italià.

—¿Què feres quan et llicenciaren?

—Una vegada llicenciat vaig tornar-me llogar de missatge. Aquesta vegada a Son Dalabau, a Lluçmajor. Això era l'any 1942. Però quan sols feia 8 mesos, un bon dia es presentà el meu germà Rafel amb un telegrama dient-me que m'havia de tornar incorporar. Aquesta vegada fou amb motiu de la guerra europea; i ho vaig fer al grup de llanxes torpedineres de Cadis. Des d'allà una vegada venguérem a Alcúdia a fer tir de torpede, on vaig fer una permuta i vaig anar a una llanxa de salvament destinada a Menorca. Allà, sobretot, vigilàvem els vaixells italians que anaven a rendir-se a Gibraltar. I com que els avions alemanys els bombardejaven, venien a refugiar-se a Menorca. Encara record —afegeix en Bernat— que un dels refugiats italians era el creuer "Alilio Regolo" i tres destructors i llanxes ràpides. La meua llanxa —continua dient en Bernat— sols portava una ametralladora antiaèria i amb ella fèiem foc als avions de reconeixement aliats que s'acostaven. Al cap de poc temps em llicenciaren definitivament.

—¿I tornares a la feina?

—Sí, però ja no vaig tornar al camp.

En Bernat Mayol amb un altre maquinista al costat d'una de les màquines que conduïa

Jubilat, torna gaudir de fer feina al camp

Era l'any 1945 i vaig entrar a fer feina al tren i hi vaig romandre 40 anys. Fins a l'any 1985.

—¿De què feres en el tren?

—Allà vaig començar fent vidres nets: els dels cotxes de fusta de viatgers. Després, de mossò de tren. Aleshores freqüentment havia de travessar Ciutat, però per davall, dins el túnel i fins al moll amb els vagons de mercaderies: porcs, ovelles, mongetes, patates, mobles, carbó... Després vaig canviar amb el tren de mercaderies, per tots els pobles que passava. Record que hi havia les línies d'Inca, Manacor, Artà, Felanitx i Santanyí.

—¿Sempre feres això?

—No. Però sí, durant 20 anys. Després començaren a llevar línies de tren, varen suprimir personal i vaig quedar a l'economat durant 10 anys més. L'any 1975 feren oposicions de maquinista; m'hi vaig presentar, i després d'aprovar vaig conduir l'automotor 10 anys més, fins que als 62 anys em feren jubilar. Havia estat el primer maquinista de tren de Montuïri. Els dos darrers anys treballava amb el títol de "maquinista principal".

—Aquesta feina de conduir tren, ¿t'agradava?

—Sí, m'agradava molt, tant és així que em sabé molt de greu jubilar-me abans dels 65 anys.

—Durant aquests 40 anys d'empleat al tren segurament no vivies a Montuïri.

—No. Però una vegada jubilat vaig tornar canviar la residència a Montuïri.

—No ens has parlat de la teua dona i els teus fills.

—Quan vaig tenir 29 anys, era l'any 1952, em vaig casar amb n'Antònia Manera Nigorra "Prunes", i tenguérem tres fills. Però n'Antònia va morir l'any 1979. Les tres filles es casaren i ara ja tenc cinc néts, uns dels quals, en Josep Miquel, de 16 anys, juga amb el Juvenil del Montuïri.

—I tu, ¿com passes el temps, jubilat i a punt de complir els 70 anys?

—Encara torn passar gust d'anar a feinejar pel camp. Però ja no faig quasi res. Particip en tot quant puc de les activitats de la Tercera Edat. Però —afegeix per concloure aquesta xerrada— no oblid aquells anys d'al·lot pucer dels anys 30.

—Ni tampoc —afegim nosaltres— aquella vida de privacions d'abans, durant i després de la guerra civil.

Onofre Arbona

Guillem Miralles Mayol "Niu" féu poble

A més de la seva professió fou músic, futbolista i cossier

En Guillem és una persona "molt normal" —valgui l'expressió—. Controla molt bé tots els seus sentiments sense intentar-ho sols. Parla amb fluïdesa i sempre donant la cara. És assequible. Volem dir que és fàcil encetar conversa amb ell i mantenir-la.

Durant l'entrevista es comporta amb molta naturalitat. És un montuïrer anònim, com molts d'altres, que aparentment, sense destacar-se, viu al nostre poble i forma part de la complexa màquina que deim societat. Integrat dins aquest mecanisme social de què parlem, és un membre actiu més, que li dona dinamisme i vida a la seva manera.

Al llarg de la seva vida ha format part amb una constància singular, de diversos grups artístics i esportius del nostre poble. Tot això a més de la seva ocupació laboral, que ha desenvolupat durant la seva vida per dur la casa endavant.

Nasqué l'onze de març de 1926. Té un germà major que ell, en Joan, i un fill casat, en Biel.

Ell, en Guillem, és casat amb na Magdalena Bennassar; el 5 del passat març féu 35 anys.

El seu pare fou en Gabriel Miralles Miralles, la seva mare, Sebastiana Mayol Roig.

—Sabem que el teu pare prengué part en la guerra de Cuba. ¿Què ens pots dir d'ell?

La pregunta que li dirigim fa que la mitja rialla que il·lumina la seva cara es transformi amb una expressió de serietat quan ens contesta.

—En efecte, mon pare va anar a la guerra de Cuba, quan encara només tenia 18 anys. El fet que no sap molta gent és que un dels grans enemics que tenien els soldats espanyols, no sols eren les bales i la metralla, sinó també les malalties tropicals, causants de moltes baixes dins la tropa. Fou ferit al cap i, com a ferit de guerra, l'estat espanyol li assignà una pensió vitalícia de 15 pessetes mensuals. Avui a aquesta quantitat la considerem ridícula, però llavors les coses eren així. No et puc contar

moltes coses més. Mon pare no era molt locuac i supòs que no li agradava massa recordar aquests fets. Morí a Montuïri l'any 1966.

L'entrevistador recorda perfectament el pare d'en Guillem. Entre els nins i joves del nostre temps li teníem una espècie de consideració i respecte. Era un dels supervivents del desastre del 98.

—Sabem, Guillem, que ets un dels més antics de la banda de Música de Montuïri, tal volta el més veterà. ¿Quants d'anys fa que hi toques?

En Guillem torç el cap breument, girant els ulls un moment cap a les bigues, amb l'expressió clàssica del qui vol recordar. Ens contesta seguidament.

—Enguany si Déu ho vol, pel Corpus, farà 51 anys. Vàrem sortir per primera vegada en Miquel "Nyol" i jo.

—¿Recordes les teves primeres passes, la teva iniciació musical?

—Ho record perfectament. Anava a escola de solfeig amb mestre Rafel "Putxo". Record també que feia temps que tocava amb la banda i encara anava a classes de solfeig amb el mateix mestre.

—¿Has tocat sempre el mateix instrument?

—No; vaig començar tocant el cornetí, però des de fa molts d'anys toc el bombardí. El bon funcionament de la banda ho exigeix així.

—El instruments, ¿són de la banda o del músic?

—Això depèn. Quasi tots el baixos són propietat de la banda, i la majoria dels altres instruments són dels qui els manegen. Els dos bombardins, entre ells el meu, són de la banda.

—¿Quants de músics componen la banda?

—No t'ho sé dir exactament, però som una quarantena. No havíem estat tants mai, ni tampoc hi havia hagut tants de joves. Quan vaig començar no n'hi havia cap.

Se li nota a en Guillem la satisfacció i l'alegria que li produeix el nombre i la joventut dels components del conjunt musical. En les paraules, en la cara, en les contestes, ens adonem de tant com estima la banda. Quan parlem d'ella, els seus ulls tenen una brillantor especial.

—¿Ens pots dir amb quins músics has tocat i que ara ja no hi són?

—Record molt agraçosament el temps en què dins la banda tocàvem junts amb l'amo en Joan "Queló", es ferrer "Gallet", amb la caixeta, mestre Jaume "Andreu", els "Ventures Piadosos"... això són només uns quants, no en vull dir més perquè en deixaré qualcun sense voler.

Al cap d'una estona continua.

—Record també que alguns dels més vells, i que consti que això que vaig a dir és amb molt de respecte, ja que eren d'admirar, no sabien molta solfa, i a vegades demanaven una aclaració al director damunt les notes escrites al pentagrama. Quan les repetien ells mateixos, entonant-les baixet, en lloc de llegir do, re, mi, fa... ells cantaven quèc, quèc, quèc... fent la nota corresponent. Ells, sí, estimaven la música. El director els solia fer un paper eliminant notes i posant-los només les necessàries perquè les poguessin interpretar bé, com realment feien amb el seu instrument. Repetesc, eren d'admirar. Tenint en compte aquesta petita anècdota, aconsellaria als joves que no es cansin d'estudiar solfeig.

(Continua a la pàgina següent)

En Guillem "Niu" era un davanter centre d'una velocitat terrible

**Fou cossier dels 14 fins als 28 anys
Als 66 anys encara toca a la banda de música**

(Ve de la pàgina anterior)

—¿Com veus el futur de la banda?

—Si m'ho haguessis preguntat fa uns certs anys la resposta no hagués estat la mateixa, però avui sembla que té un futur prometedor i assegurat. Quan hagin passat uns quants anys més es notarà la seva qualitat artística en quant a interpretació, ja que els joves d'ara tendran més experiència. He de dir, mentrestant, que tots tenen molt d'interès i ja toquen molt bé.

—¿Tens preferències per algun compositor d'òpera o algun director d'orquestra?

Aquí en Guillem es mostra indecís. Fa la mitja, mou el cap, i ens respon com si es disculpàs.

—Mira: en realitat no conec gran nombre d'òperes, i el mateix em passa amb els grans directors d'orquestra, o compositors. Però en Guillem fa una pausa breu— m'agraden molt, per exemple certs passatges de determinades òperes, com són "La Traviata", "El Barbero de Sevilla" i altres. Però el que vertaderament m'entusiasma venen aquelles pel·lícules musicals americanes i les operetes alemanyes dels anys 30 - 40. Aquelles cintes m'ensenyaren a estimar la música.

L'entrevistador queda un poc sorprès. Molts encara recordam les fastuoses cintes musicals de la "Metro" i de la "Universal", dels anys 40, però en Guillem ens refresca la memòria amb els films de les cases "UFA" i "Ufilms" de les postrimeries dels anys 30. Aquestes operetes eren una finura. El nostre interlocutor és testimoni de la qualitat d'aquestes pel·lícules.

—¿Ens pots dir el nom d'una pel·lícula que t'hagi causat impacte?

—Te'n diré dues: "Vacaciones en Roma" i "El Gran Vals".

No té mal gust, en Guillem. Més d'un seria feliç tenint un horabaixa a la pantalla d'un cinema els dos films citats.

—¿On has fet feina durant la teva vida?

—Des de l'any 1952 vaig treballar en derivats del ciment a Can Joan "Porrenç". El 1985 vaig sofrir un accident greu, que em tingué de baixa durant un any i mig. El 1989 em vaig jubilar; tenia 63 anys.

—¿Ens pots fer un breu resum de les teves activitats esportives, concretament del futbol?

—Als 16 anys vaig començar a jugar amb el Montuiri, em vaig retirar quan en tenia 32.

—Home, Guillem, volfem un resum, però no tan breu.

Aquí en Guillem posa cara de pasqua, descobrint-nos els seus sentiments.

—Foren els temps millors de la meua vida. Vaig jugar també a primera regional amb el Felanitx; llavors dos anys a tercera divisió amb el Santanyí i després amb el Manacor, també a tercera divisió durant un any.

És parc en les paraules quan es refereix a ell mateix. És el clàssic tipus de les persones que tenen la virtut de no donar importància als seus mèrits. Així i tot nosaltres no oblidam les paraules d'un jugador de la talla i serietat d'en Gabriel Suñer, quan diu a la seva entrevista concedida a *Bona Pau*, en el número del passat març: "... en Guillem "Niu" era un davanter centre d'una velocitat terrible..." Sobren els nostres comentaris. En Suñer ens ha dit en una línia qui era en Guillem com esportista.

—Sabem, Guillem, que també has estat cossier. ¿Podries dir-nos quins eren els companys que ballaren junts, amb tu?

—Clar. Aquestes coses es recorden sempre. Eren en Joan "Pavora" (la Dama), en Tomeu "Pelut", en Llorenç "Fideuer", en Jaume "Gelut", en Pere "Confit" i en Tomeu "Galiana". Vaig començar als 14 anys i en vaig ballar 14 anys més.

—¿Quines són les teves aficions?

Alça un poc les espatles, amb un gest pensatiu a la cara, i contesta després.

Han passat molts d'anys des que en Guillem "Niu" era cossier

—Tocar amb la banda, el futbol... i cercar esclatasangs —la darrera paraula li surt amb un to de festa—.

—¿Amb qui anares a escola?

—Quasi sempre amb don Bartomeu Mir, i sempre m'he recordat d'ell, ja que era un gran mestre i una extraordinària persona.

—¿Què els diries als joves que toquen a la banda?

—Els recomanaria que estudiassin molt i que no perdin cap assaig. La música és un art. Val la pena sacrificar-se per ella.

—¿Enyores el temps passat?

—Sempre se sol recordar amb nostàlgia el passat, malgrat aquells temps no eren tan fàcils com ara. Record que anàvem a Inca a veure el Constància amb bicicleta. Avui hi ha més comoditats, però és inevitable enyorar el passat.

Fins aquí les impressions d'en Guillem. D'aquesta manera l'hem vist. Una persona que va saber conjugar al mateix temps i a més de la seva professió, el ball dels Cossiers, el futbol i la banda de música, donant-los vida. Ha estat a l'altura de la seva responsabilitat. Ha fet i fa poble.

Miquel Martorell Arbona

Joan Baptista Aloy Miralles "Serena"

Dotat d'un gran sentit de l'humor, durant el primer quart d'aquest segle fou quatre vegades batle de la vila

Quan hem demanat referències a una persona que conegués més o manco d'aprop en Joan Baptista Aloy Miralles, ens ha dit d'antuvi que en Joan "Serena" fou el primer pobre que va governar Montuïri.

Sabem que el seu padrí, Pere Josep, era de Pollença i que a principis del segle XIX se n'anà a viure a Sencelles. Allà tingueren quatre fills, dels quals en Pere Josep i en Francesc vengueren a establir-se a Montuïri, ja de fadrins, un i altre. En Francesc es va casar amb una de Can "Pieres" i en Pere Josep amb una cosina seva. I aquest darrer matrimoni tengué set fills, essent en Joan un d'ells. Nasqué el 18 d'abril de 1853 (1).

No procedia en Joan d'una família rica, més bé humil i religiosa, com la majoria dels qui aleshores vivien a Montuïri. Quan morí la mare, sols tenia un quartó, i el deixà a en Francesc, i els altres sis reberen cadascun 10 pessetes de llegítima, encara que el rector de la Parròquia heretà 50 pessetes "per obres pies i conservació dels Sants Llocs" (2).

Quan en Joan "Serena" era al·lot va estar llogat amb la senyora més "punyetera" de Montuïri, la de Son Manera. I quan aquesta li demanà si li agradaven els albercocs, ell li contestà que no, i això que era la seva fruita preferida. La senyora, aleshores, l'envià a guardar els albercocs que hi havia a la finca. I naturalment en va menjar tants com en volgué. Encara que quan la senyora li tornava demanar si n'havia agafat cap, ell li responia: "No, senyora".

Mentrestant era el porqueret de la possessió i allà menjava amb els missatges. I la senyora, quan cuinava —feina que quasi sempre feia ella mateixa— moltes vegades li donava a tastar, i després que ell hagués mostrat la seva conformitat, encara hi posava una grapa de saïm, ja que era l'únic que tenia dret al rebost. I trapasseries d'al·lot, com aquestes, se'n repetien una i altra vegada.

No havia anat mai a escola. La poca lletra que sabia (pensem que en aquell temps la gran majoria era analfabeta)

la va aprendre essent porqueret, ja que als set anys el llogaren a Son Manera.

Poc a poc, però, anà adquirint una formació bastant completa, tenint en compte com era la gent fa cent anys. Sabia tractar molt bé els senyors i a més, a Montuïri arribà a ser el cap del partit dels conservadors. També anà guanyant influència sobre el poble i durant llarg temps tengué fama de desencisador, una fama que s'estengué als pobles veïnats.

En Joan "Serena" es casà el 4 de setembre de 1878 amb na Joana Aina Verger Torres, una viuda amb dos fills que estava a Son Cucuí.

Just començat aquest segle, era l'11 de juny de 1901 quan en Joan "Serena" ocupà per primera vegada la batlia de Montuïri. Fou batle fins que l'1 de gener de 1904 el substituï el Joan Garau Bunyola. Però un any després, el 8 de gener de 1905 se'n tornà fer càrrec per espai d'un any, fins que anys més tard, els anys 16 i 17, part del 20, el 21 i fins al 15 d'abril de 1922 alternà la batlia amb don Joan Ferrando. O sia, en resum, que entre 1901 i 1922 fou batle de Montuïri durant sis anys i mig en quatre ocasions diferents.

Pel que fa a la seva vida particular, a la darrerria del segle passat tenia llogades les possessions de Can Socies, Malesherbes, Polo, Son Company, Son Trobat i Sa Mata Nova, encara que realment no era ell el que hi feia la feina d'una manera directa, sinó que pertot hi tenia amigues, entre ells els "Piadosos". Era considerat com un home llest i eixerit.

Mentrestant, ja casat, tingueren dues filles: n'Antònia Maria, que es va casar amb el tinent Miquel Clar Sastre i viuen allà on ara hi ha la Caixa de Pensions, i na Joana Aina casada amb l'amo en Joan "Matxo". I aquests tingueren sis fills i una filla, dels quals encara són vius tots manco el major.

Com hem dit abans, va començar de pobre i acabà tenint una bona posició. I això s'ha d'atribuir a tant viu i despert com era: va saber aprofitar-se del serveis, que en aquell temps costava poc la mà d'obra.

Durant els anys que fou batle, no deixà mai de conrar les terres i possessions i fou poca la gent que estava queixosa d'ell.

No hi ha dubte, per altra part, que sabia parlar molt bé. Freqüentment donava importància i alabava els senyors però això sí, fent bona la seva part. Era molt bromista, alegre i sobretot "juerguista". Sabia organitzar bromes i entretenir els oients. D'entre les trapasseries, "virtuts màgiques", bruixeries, desencisaries i altres atribuïdes a ell, vegem-ne dues:

Per tal de divertir-se i fer befa dels altres, en Joan "Serena" una nit de lluna plena se n'anà a una covota acompanyat dels dos senyors de Son Trobat: n'Artur i en Roman. "Quan hi fou davant feu que un missatge li aguantes una espelma mentre ell llegia un llibrot, possiblement un "llunari". I després de llegir una mica amb veu de circumstàncies feu sortir en Barrufet, armat d'un baynam fereix (diuen que era la carota del mateix dimoni del Cossiers), davant el natural esglai dels dos senyors. Figura diabòlica que naturalment havien concertat (dimoni i llegidor) per tal de burlar-se dels esglaiats propietaris" (3).

Més envant, "devers Llorito es va escampar la bola que a Montuïri hi havia un home, en Joan "Serena", que sabia curar d'encisats, i quan fou allà digué: "¿On teniu la malalta?" "Dins aquest quarto", respongueren. Ell entrà i digué: "Tots, sortiu defora". Se la mirà de prim compte (aquella dona tenia una

(Continua a la pàgina següent)

Diada internacional de la dona treballadora

S'ha posat en marxa un pla d'igualtat d'oportunitats

Una enquesta revela problemes puntuals de la dona, i la fira "Mans de Dona" promou diferents activitats

Fa ja bastants d'anys que es parla de la igualtat d'oportunitats de la dona, tot i perquè des de temps enrera es ve discriminant el sexe femení, des de la seva infància.

Recentment, el passat 4 de març i amb motiu del "Dia Internacional de la Dona Treballadora" es va donar a conèixer a Ciutat el resultat de la primera enquesta base sobre els principals problemes de les dones a les Illes Balears.

Segons dades facilitades per aquesta enquesta, un 77 o/o de les dones de les illes està en situació d'atur; mentre que de les treballadores un 64 o/o són assalariades i un 27 o/o són dependents. Si bé dins el col·lectiu d'aturades, un 36 o/o no ha treballat mai fora de la llar.

Joan Baptista Aloy Miralles

(Ve de la pàgina anterior)

coa molt llarga, cosa que en aquell temps s'apreciava molt) I quan va sortir després d'haver-la feta aixecar, digué: "Aquesta al.lota és ben bona de curar". "¿Què s'ha de fer?" li preguntaren. "An aquesta al.lota (contesta) en tallar-li la coa, però la hi heu d'afaitar, quedarà sana". Remil·lamps, quan aquella al.lota va sentir allò de sa coa... digué: "No, no, no! No sigueu tan pardalango, ja estic curada, ja estic curada..." (4).

Encara contem que a un tal Miquel Mayol, parent dels "Silis", li féu recordar la paraula que abans havia perdut, donant-li un gran retgiró. I també de com beneïa "matrimonis" amb una granera que abans remullava dins un poal amb aigua. Era vell i encara tenia Malesherbes, on hi estaven els "Llofris", i amb alguns d'aquests i amb en Torneu "Mariano" encara feia bromes, fent una volteta per allà, i després tornaven a la vila.

Entregà l'ànima a Déu el 29 de març de 1939.

Onofre Arbona

(1) Cal recordar que el ressenyat era germà del Pare Aloy (Cfr. Bona Pau maig 1991) i de Maria Aloy (Cfr. Bona Pau febrer 1991).

(2) Dades que figuren en el testament, que encara conserva un hereu seu.

(3) Cfr. "Un Poble un temps" de Joan Miralles i Monserrat (Pag. 48).

(4) Id., pàgs. 203 i 204.

Per altra part i dins el "Pla d'Igualtat" s'ha d'assenyalar que a Balears unes 10.000 persones se n'han beneficiat dins aquest any.

Dia 8 de març es va presentar a Palma la primera fira "Mans de Dona" per donar a conèixer diferents mostres d'artesanaria popular realitzades per dones de distints municipis, mostra inaugurada per la Consellera de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear, Ma. Antònia Munar, Presidenta de la Comissió

d'aquests programes. Una mostra que haurà servit per promocionar aquestes activitats, que es duen a terme a diferents municipis dins el departament d'acció social, amb programes específics. Una fira que tindrà continuïtat anys vinents, ja que així es donen a conèixer diferents activitats de la dona.

Una diada i una fira que pretenen, a més de promocionar les activitats de la dona, arribar prest a una ocupació més igualada respecte a ambdós sexes.

Restaurant Café Carbone

(DIMARTS TANCAT)

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES

Ctra. Manacor, km. 28 - Telf. 64 65 04 - 07230 Montuïri

Enginyoses contarelles suggerides de les rondalles

Aquest mes els de sisè han inventat contes, rondalles, aventures... tot emprant dites i frases i expressions populars. I ho han fet bastant bé.

LA BÈSTIA

L'any tirurany en un poble no sé quin, la gent vivia en pau fins que un dia va venir un monstre. Tenia el nas gros, unes orelles punxagudes com les d'un dimoni, de les dents, no en parlem; tenia uns queixalots ben afilats, semblaven ganivets; portava unes ungles, Déu sap com, de llargues, i tenia un cos tan pelut que semblava un abric de visó.

El monstre només venia els dies de lluna plena, però quan ho feia, ho destrossava tot: cases, oficines, botigues...

La gent, cansada de sofrir-lo, decidí de posar-li remei, però ningú no gosava plantar-li cara. Pareixien gallines de por que tenien! L'endemà, un jovenet va dir al batle:

—Jo vull plantar-li cara, a aquest animalot. Si segueix venint ens arruïnarà i ens esclafarà com a formigues; pitjor encara, com a puces.

El batle respongué:

—Tu, jovenet, ¿creus que podràs vèncer, totsol?

El contestà:

—Sàpiga, vosté, que val més manya i enginy que força.

—Amb això teniu tota la raó, però...

En Joan se n'anà a una muntanya, el va trobar dins una cova, i va tancar l'entrada amb pedres, roques i tot el que va trobar. Al cap d'una estona, va partir cap al poble, on va arribar després de caminar cinc dies i cinc nits. Tothom ja l'esperava amb impaciència. El batle s'hi acostà i li digué:

—Joan, ¿que l'han vençut?

—Sí, he aconseguit guanyar-li.

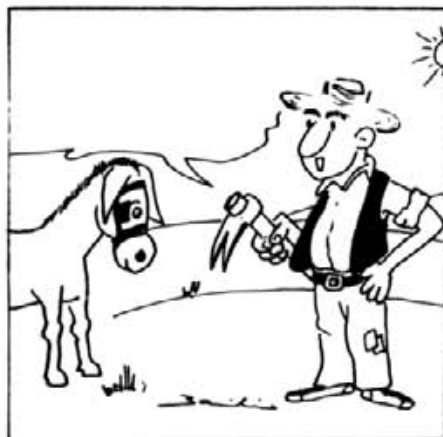
Allà varen fer una gran festa per celebrar la victòria. I si no són vius, encara deuen menjar. I al cel mos vegem...

Tomeu Gomila Pocoví - 6è.

UNA VISITA AL PAÍS DEL GEL

Vet aquí que en un racó del mar, on tenia nas tothom, hi havia un poble que tot era de gel: els arbres eren de gel, les cases eren de gel, la gent era de gel, les gallines eren de gel...

Tot era tranquil fins que un dia arribà la primavera amb un sol d'allò més ca-

lent. Era tan calent que cremava el cul a les llebres, millor dit, les fonia. ¿I què va passar? Doncs, que les teulades començaren a fondre's... i clar, els homes no podien refugiar-se.

Tots preocupats anaren a veure la fada Gelaina. Quan arribaren a la seva casa, que encara no havia començat a fondre's, li demanaren tot d'una una solució per no fondre's.

La fada va decidir que el millor que podien fer era ficar-se dins la gelera. El problema va començar quan la gent que estava una mica grassa no podia entrar-hi, però el problema va tenir una ràpida solució. El sol va deixar de llançar els seus raigs i el gel va començar a congelar-se de bell nou.

I el qui no s'ho vulgui creure que es posi dins una carabassa i que surti a ballar a la plaça.

Toni Mesquida Fiol - 6è.

LA REINA DEL FOC

Això era i no era un home i una dona que volien tenir un fill, però la dona no podia tenir-ne. El metge ja els ho havia dit. En aquells moments, al palau del rei i la reina va néixer un nen d'una família de nobles. Però un dia una dona anomenada la Reina del Foc el va tirar al riu.

Aquell nen va anar riu avall fins que el va recollir aquella parella que no podia tenir fills. No sabien que el nen era noble i se'l varen quedar. Quan el nen va tornar més gran, era molt fort. Cada dia anava a tallar llenya i la portava a casa seva.

Una dona que sabia tot el que havia passat quan el nen va néixer, l'hi va contar, i el nen va decidir anar a buscar aquella dona anomenada la Reina del Foc.

Després de caminar molt es va asseure davall un arbre per descansar i s'adormí. En despertar, va trobar un nan i un gegant que anaven a la ciutat i els va demanar si sabien on era el castell de la Reina del Foc; i li contestaren:

—Sí que ho sabem, i la coneixem bé.

Així com els ho havia dit, arribaren al tenebrós castell. Saberen que la màgia de la Reina l'hi donava un anell molt gros d'or i diamants. I en un moment que la Reina estava despistada, el nen va rompre l'anell, i la Reina bruixa va perdre totes les forces.

El gegant i el nan s'acomiadaren del nen, que tornà a casa seva amb la Reina del Foc, a qui va posar a tallar llenya al bosc per fer-li pagar el mal que havia fet. I el nen va viure anys i més anys... I si no són vius, són morts....

Biel Sampol Roca - 6è.

LA CASA DEL CANVI

Un noi que es passejava va veure un cartell que deia: "A la casa del canvi".

Va seguir la direcció del cartell i es va trobar davant una casa que en tres i no-res canviava de forma. De dins es va sentir una calida i hermosa veu de dona que l'invitava a entrar.

Quan va entrar va veure una gran habitació, hi havia una taula plena de fruites diferents. A la taula hi seia una dona que era com una poma, amb les galtes vermelles i rodones, sana i apetitosa.

—Seu-te, noi —va dir amb un gest d'invitació—. Deus estar afamat.

El noi va començar a menjar fruita de tota classe.

La dona va agafar una poma, se la va posar al cap i en menjà.

Després d'haver-ne menjat moltes, la casa va canviar de forma i es va convertir en un dormitori. La dona després va convidar el noi a quedar-se a dormir. Ho acceptà, va passar dins la "Casa del Canvi" fins que un dia, abans de dormir, la senyora es començà a secar.

Després el noi partí cap a casa seva, ho contà al seu pare... i qui no ho creu...

Hermes Schultz Alberola - 6è.

Dos líders perden la imbatibilitat davant dos equips montuïrers

Els benjamins ocasionen la primera derrota de la temporada del Manacor i els infantils la del Beat Ramon Llull d'Inca

Els manacorins duïen 24 jornades sense perdre i els inquer, 19

Cristòfol Andreu jugarà amb la selecció mallorquina de benjamins

F U T B O L

Els resultats que els equips montuïrers han registrat en el passat mes de març han estat els següents:

BENJAMINS

Montuïri, 2 - Petra, 2
Barracar, 1 - Montuïri, 3
Montuïri, 9 - Cardassar, 0
Campos, 2 - Montuïri, 1
Montuïri, 2 - Manacor, 1

Calç i arena en aquest mes: la gran victòria del dia 28 sobre el líder Manacor que, fins aleshores, havia anat imbatut durant les 24 jornades de lliga. Per altra part i malgrat l'excel·lent actuació dins Campos (on mereixeren almanco l'empat), els benjamins rompen la línia de jornades sense perdre. Durant tot el 92 només havien sofert una derrota en el primer partit de l'any contra el Felanitx.

INFANTILS

Binissalem, 0 - Montuïri, 3
Montuïri, 2 - B. R. Llull d'Inca, 0
Olímpic, 0 - Montuïri, 1
Montuïri, 1 - Port de Pollença, 3
Escolar, 3 - Montuïri, 2

Remarquem l'espectacular victòria sobre el líder imbatut, Beat Ramon Llull d'Inca, equip que al decurs de les 19 jornades precedents no havia encara assolit cap derrota. També, els dos positius aconseguits dins el totpoderós Olímpic de Manacor.

CADETS

Montuïri, 5 - Alaró, 2
Poblense, 0 - Montuïri, 2
Montuïri, 3 - Badia Cala Millor, 1
Espanya Lluçmajor, 4 - Montuïri, 1
Montuïri, 4 - Pollença, 2

Tret del partit dins Lluçmajor, bons resultats els aconseguits recentment. Havien estat sis jornades imbatuts. Dos jugadors del conjunt cadet, Guillem Munar i Torres I, s'han alineat amb els juvenils.

JUVENILS

Montuïri, 3 - Ses Salines, 1
Algaida, 0 - Montuïri, 9
Montuïri, 8 - Campanet, 2

Si en el primer partit d'aquest mes contra el Cardassar guanyen, ja hauran pujat matemàticament a I regional.

PREFERENT

Pollença, 3 - Montuïri, 3

La primera part va acabar en 2-2, tot i que el Montuïri s'havia avançat per dues vegades en el marcador. A la continuació varen esser els locals els que primer golejaren, però, poc temps després, els nostres empataven de forma definitiva. Els gols montuïrers foren obra de Mas, Manolito i Barceló.

Montuïri, 0 - Xilvar, 1

Una actuació que va fer pena, la dels montuïrers. Un contrari magre ens va guanyar. L'únic que sabia fer era córrer i lluitar, i això li bastà. Els de Montuïri, de coratge i esperit de club, res de res.

Binissalem, 0 - Montuïri, 0

Domini territorial dels binissalemers i encertada defensa visitant. Es varen veure més ganes de jugar en els montuïrers. Quan mancaven pocs minuts per a la fi de l'encontre, Manolito hagués pogut inclinar la balança a favor nostre.

Montuïri, 3 - Santanyí, 1

Un dels bons partits de la temporada.

(Continua a la pàgina següent)

MODEL MON

DINS LA
NOSTRA
COMARCA

MOBILIARI - ART - DECORACIÓ

Carretera Palma - Manacor, Quilòmetre 22'700 - Tels. 12.50.34 - 12.50.69 - 12.51.26
FINCA CABRERA CASAL D'ALGAIDA 07310 ALGAIDA (MALLORCA)

L'apogeu de l'esport base montuïrer

CRISTÒFOL ANDREU A LA SELECCIÓ DE MALLORCA DE BENJAMINS

Una temporada més en Cristòfol Andreu Amengual en "Cris" ha estat elegit per formar part de la selecció de futbol benjamí. Enguany ja serà "seleccionat de Mallorca" —l'any passat representava la Part Forana— atès que s'ha fet un únic de l'illa. Per Setmana Santa jugarà el ja tradicional torneig que organitza el C.I.M., que registra la novetat de la participació d'un equip estranger. Per tant, en "Cris", als 12 anys, "internacional". Sort i enhorabona.

FUTBOL

(Ve de la pàgina anterior)

Un Montuïri a qui va fer efecte l'estirada d'orelles del dia del Xilvar i va agrair de debò al públic, i un Santanyí que va esser el millor equip que durant la temporada ha passat per "Es Revolt". Marcaren, per part local, Oviedo, Barceló i Manolito. Extraordinària actuació de Joan Barceló que va obtenir el segon gol i va elaborar el tercer.

Esportes, 6 - Montuïri, 2

Els nostres només varen aguantar la primera part que va acabar en empat a dos gols. A la segona, huracà esportiu i el Montuïri sofreix la golejada de la temporada. Mas i Barceló foren els montuïrers que marcaren.

FUTBOL - SALA INICIACIÓ

Porreres 3 - Montuïri, 2 (Final de lliga)

El passat 29 de març va començar un torneig anomenat "Primavera" on hi

participen els mateixos equips que havien jugat la lliga, amb l'excepció del Sant Jordi i amb la incorporació del Vilafranca i Algaida. Són, per tant, sis els equips: Montuïri, Algaida, Vilafranca, Escola Nova de Porreres, Sineu i Petra. Acabaran el 7 de juny.

BÀSQUET FEMENÍ

MINI - BÀSQUET

Montuïri, 20 - Bons Aires, 29

Amb aquest partit va finalitzar la primera fase de la lliga. Les montuïreres quedaren en penúltim lloc, d'entre vuit equips. Vet aquí la classificació final:

Llucmajor.....	14	13	1	700	259	27
Cide.....	14	12	2	474	295	24
J. Mariana.....	13	10	3	457	320	20
Bons Aires.....	14	8	6	582	343	17
C. Pollença.....	14	5	9	235	451	11
Esportes.....	13	4	9	257	388	10
Montuïri.....	14	3	11	203	394	8
G. Alcúdia.....	14	0	14	182	603	2

Dia 21 de març iniciaren el "play off" classificatori per als llocs 13 al 16 de Mallorca. Els seus rivals són el Santa Maria i Sant Agustí (del grup A-2) i el Gesa Alcúdia (del seu grup). Acabaran dia 9 de maig.

D'aquesta segona fase del campionat s'han disputat ja aquests dos partits:

Sant Agustí, 25 - Montuïri, 19

Santa Maria, 20 - Montuïri, 22

INFANTILS

Montuïri, 33 - Llucmajor B, 36
Sant Pere, 31 - Montuïri, 22
Collerense, 33 - Montuïri, 17
Montuïri, 24 - Esporles, 44

CADETS

Sineu, 45 - Montuïri, 55
Montuïri, 97 - Gesa Alcúdia, 26
Col. Pollença, 55 - Montuïri, 38

Ha acabat ja el campionat de Mallorca. Les montuïreres han quedat a la sisena posició d'entre onze equips. Així ha romàs la classificació:

Plaza & Janés.....	20	20	0	1646	498	40
C. Pollença.....	20	17	3	1092	603	37
S. José.....	20	15	5	1021	686	35
J. Cimsa.....	20	13	7	1053	666	33
S. Corazón.....	19	13	6	887	671	32
Montuïri.....	20	10	10	1116	900	30
F. Mestre.....	20	9	11	831	938	29
Sineu.....	20	6	14	679	971	26
Pop Shop.....	20	3	17	574	1135	23
Sa Pobla.....	19	2	17	460	1144	21
G. Alcúdia.....	20	1	19	435	1522	21

COLUMBÒFILES

L'Eivissa - V

Fou una amollada molt irregular, ja que mentre uns socis feren el 90 o/o dels coloms, altres no arribaren al 50. Va tornar guanyar el colom de Joan A. Miralles.

(Continua a la pàgina següent)

Montuïri 2

FORN C'AN SALAT

c/ Rel Jaume II, 17
Tel. 64 60 31

Temps passat

25 ANYS ENRERA

Abril de 1967

Il·luminació de la Plaça de les Tres Creus

Aquest any i amb motiu de la processó del Dijous Sant, alguns veïns de la Plaça de les Tres Creus col·locaren uns focus a fi de donar realçament i vistositat a aquell lloc tan singular. Fet que iniciaren l'any anterior i superaren en aquest.

50 ANYS ENRERA

Abril de 1942

Impugnació de contribucions

Degut a l'excessiva quantitat que havia de contribuir Montuïri, segons se li havia assignat, pel que respecta a rústica i ramaderia, l'Ajuntament va expressar la seva disconformitat i es va acordar emprendre recurs impugnant unes xifres que en total passaven del milió de pessetes, i també acudir al Ministre d'Hisenda a fi que deixàs sense efecte el "cupó" assignat a Montuïri, ja que es basava en uns rendiments irreals que no havien tengut mai els productes de la vila. Més envant s'accedí a la petició.

100 ANYS ENRERA

Abril de 1892

Adob del carrer del Sol

A la sessió de l'Ajuntament de dia 26 d'abril del 1892 s'acordà adobar el carrer del Sol. Després alguns veïns protestaren perquè no estaven conformes amb la rasant i es féu aixecar un plànol a l'Arquitecte provincial. El document costà 30 pessetes d'honoraris.

CUMBOFILES

(Ve de la pàgina anterior)

L'Eivissa - VI

Va anar bastant bé. Tornaren el 75 o/o dels coloms el mateix dia i el diumenge arribaren els endarrerits. Cal esmentar que la IV Eivissa havia quedat ajornada per dificultats amb el transport.

Jornada del 14 de març

Aquest dia es féu la darrera des d'Eivissa i la primera des de Calpe (Alacant). Els algaidins coparen els primers llocs, tret d'en Joan Verger que va fer segon dels designats. Això referent a la d'Eivissa.

Des de Calpe i a la bandada de coloms viatjants guanyà en Joan Miralles d'Algaida i a la de coloms joves el tándem Mut-Mut (Algaida) mentre Joan Verger de Montuïri féu segon. - B. Gomila

Demografia

Març de 1992

NAIXEMENTS

Dia 9.- Catalina Maria Nicolau Gayà, filla de Jaume i de Maria.

Dia 23.- Aitor Merino Tsutsui, filla de Santiago i d'Ayako.

DEFUNCIONS

Dia 2.- Bartomeu Marimon Ferrer, viudo de 86 anys. "Pavora".

Dia 22.- Joan Pou Miralles, fadrí de 60 anys. "Món".

Dia 23.- Catalina Mayol Pocoví, viuda de 80 anys. "Piadosa".

Dia 28.- Antoni Moll Martorell, casat de 67 anys. "Matarino".

Dia 30.- Miquela Fornés Vich, viuda de 94 anys. "Mora".

Dia 31.- Margalida Mayol Garau, viuda de 97 anys. "Rustida".

Pluviòmetre

Març de 1992

Pluja caiguda a Montuïri

Dia	4	2'90 litres m2
"	8	7'10 "
"	23	4'40 "
"	24	5'20 "
"	25	22'70 "
"	27	4'30 "
"	30	2'30 "
"	31	6'40 "
Total		55'30 "

Cuinar en casa

TRUFES

INGREDIENTS

- 150 gs. de xocolata rallada
- 150 gs. d'ametles capolades
- 150 gs. de sucre
- 1 cullerada de conyac
- Un poc de mantega de vaca.

ELABORACIO

Es ralla la xocolata, es piquen les ametles, es pasten tots els ingredients, es fan bolletes que passen per la xocolata rallada. Es deixen 2 ò 3 hores dins la gelera.

Recepta de Ma. Fca. Miralles Sastre

Gloses

A SES CUINERES DE CA SES MONGES

Amb un poc de sentiment perdó vos vull demanar, Moragues, Malén i Pizà, perquè me vaig oblidar des nom vostre, en so glosar per na Maria "Rabent".

Mereixeu ser recordades perquè ho feis de lo millor; no sé si sou ben pagades, d'hivern amb ses mans gelades i d'estiu molta calor.

Antònia Adrover "Manxes"

A NA CATALINA "DE SA MATA" (Com homenatge pòstum)

Mos ha fuit una figura coneguda per tothom; serà viu, sempre, es seu nom; no hi ha que dir per ventura; per anar a la sepultura mos ne toca una perhom.

Molts d'anys, per ella, preguem, que sa vida mos encanta: Catalina "de Sa Mata", en el Cel mos encontrem.

Miquel Massanet "Parri"

EL DIA DE SANT JOSEP

Pep Xamena, aquest dia, per tu es més guapo que hi ha, molts d'anys els puguis passar amb sa teva companyia, amb pau, salut i alegria, res més te puc desitjar.

Es puro que m'has donat de bon gust el fumaré; guarda'n un per l'any que ve i estarà més reposat; si es compte mos surt errat Déu mos judi si convé.

Miquel "Parri"

ALS TRUQUERS

Enguany no vaig poder anar a sopar amb so personal i desig a cada qual pau, salut i benestar; l'any que ve hi pugui tornar p'es truquers acompanyar dins aquell mateix local.

Miquel "Parri"

Cap a l'autofinançament de l'església diocesana Han començat les primeres subscripcions de la campanya

Coincidint amb el número de *Bona Pau* del mes passat es varen repartir per les cases els fascicles editats recentment per la diòcesi de Mallorca. La seva finalitat és promoure una campanya de subscripcions de cara a aconseguir que les parròquies i altres entitats diocesanes puguin arribar a autofinanciar amb les aportacions dels qui es consideren cristians i utilitzen amb més o manco freqüència els serveis que l'Església els ofereix de forma gratuïta. Aquesta col·laboració serà de cada dia més necessària, ja que dins un futur pròxim desapareixeran les assignacions i ajudes canalitzades a través de l'administració estatal.

L'experiència demostra que a l'hora de sol·licitar els serveis de la parròquia per celebrar un Sagrament (Baptisme, 1a. Comunió, Matrimoni...) les famílies que fan les festes més sonades i costoses (vestits, reportatges, flors, convit, etc.) no sempre són les més generoses de cara a la parròquia, que és l'única que no passa factura, però que s'ha de mantenir durant tot l'any perquè alguns se'n puguin aprofitar un dia senyalat.

Esperem que el resultat d'aquesta campanya sigui positiu, per bé de tota la comunitat. De fet s'han començat a firmar les primeres subscripcions. És d'esperar que vagin en augment, ja que dins Montuiri són moltes les persones amb capacitat d'entendre què vol dir, i quins drets i deures comporta, el sentir-se membres d'un poble i d'una comunitat cristiana.

BAPTISMES

El temps més característic del sagrament del Baptisme és el Temps Pasqual, segons la més antiga tradició de l'Església. Seguint aquest esperit, dins les nostres parròquies solidàries no celebren bateigs durant la Quaresma.

El Temps Pasqual i sobretot la Vetla Pasqual són els dies baptismals per excel·lència, segons la tradició de l'Església.

La preparació dels pares que facin comptes batiar qualche fill durant els mesos d'estiu, serà dia 27 d'abril a les 9 del vespre.

CAMPANYA DE SUBSCRIPCIONS PER L'AUTOFINANÇAMENT DE L'ESGLÉSIA DE MALLORCA

L'Església es manté entre tots els cristians

HORARI DE MISSES

- A partir del diumenge 29 de març, les misses vespertines dels dissabtes i diumenges seran a les 9 del vespre, mentre duri l'horari d'estiu.

- Els dies d'entre setmana, la missa serà normalment a les 8'30 del vespre.

- Els funerals seran tots a les 9 del vespre, conservant el costum de començar el condol un quart d'hora abans.

- A partir de dia 3 de maig, se dirà

missa en el Puig de Sant Miquel tots els diumenges i festes de precepte a les 7 i mitja de l'horabaixa. Quan s'hagi de suprimir s'avisarà oportunament.

MISSA PER "MADRE ALBERTA"

El dissabte dia 7 de març, entorn a l'Eucaristia del vespre, es va fer memòria de Sor Alberta Giménez, més coneguda per "Madre Alberta", fundadora de les monges de la Puresa. Es va demanar per la bona marxa del seu procés de beatificació, i es féu una semblança de la seva vida i obra, com també de la seva gran col·laboradora, Sor Maria Aloi, natural de Montuiri.

Assistiren a l'acte, presidit per un retrat de "Madre Alberta", un grup de religioses i antigues alumnes de la Puresa, i altres simpatitzants.

DIA DEL SEMINARI

La collecta amb ocasió del Dia del Seminari, dia 22 de març, va recollir un total de 43.000 pessetes. Gràcies.

SETMANA SANTA I PASQUA

12 d'abril, Diumenge de Rams

A les 11: Benedicció de rams i palmes devora la creu de Ca Ses Monges. Acte seguit, processó i Missa solemne.

A les 21: Eucaristia.

13 d'abril, Dilluns Sant

A les 21: Celebració comunitària del Sagrament de la Penitència.

15 d'abril, Dimecres Sant

A les 19'30: Missa Crismal, a la Seu, presidida pel Sr. Bisbe.

16 d'abril, Dijous Sant

A les 20: Eucaristia del Darrer Sopar de Jesús, Processó i Vetla de Pregària.

17 d'abril, Divendres Sant

A les 20: Celebració litúrgica de la Passió de Crist. Davallament i Processó.

18 d'abril, Dissabte Sant

A les 21'30: Vetla Pasqual.

19 d'abril, Diumenge de Pasqua

A les 10: Processó festiva de l'Encontre i Ofici de Pasqua.

A les 21: Eucaristia.

20 d'abril: Segona Festa

A les 21: Ofici solemne amb participació de la Coral "Mont-Lliri".

21 d'abril, Festa des Puig

A les 9: Concentració a Plaça i partida a peu cap al Puig de Sant Miquel.

A les 11: Celebració Eucarística a la capella del Puig, davant la imatge de la Mare de Déu de la Bona Pau. Predicarà el P. Bartomeu Sans, T.O.R. superior del Santuari de Cura.

Per acabar, ball de bot i festa i alegria a rompre.

Que duri molts d'anys i aquest no compti!